

HAJDÚ-BIHARI

Világ proletárijai, egyesüljétek!

NAPLÓ

XXI. ÉVFOLYAM, 197. SZÁM
ÁRA: 80 FILLÉR
1964. AUG. 23., VASÁRNAP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Palmiro Togliatti holttestét Rómába szállították

**A román nagy nemzetgyűlés
rendkívüli, ünnepi ülése**

**Makariosz
elutasítja az Acheson-tervet**

**Dél-Vietnamban tovább tartanak
a kormányellenes tüntetések**

**Kekkonen finn elnök magyar
újságírókat fogadott**

Megérkezett Rómába a Togliatti koporsóját szállító repülőgép

Szimferopol (TASZSZ)
Szombaton búcsúztatták a Krimben Palmiro Togliatti holttestét.
Nyikita Hruscsov és az SZKP, a szovjet kormány más vezetői, Togliatti özvegye és leánya, valamint Luigi Longo, Alessandro Natta és Togliatti más harcostársai, akik betegsége idején a Krimben tartózkodtak, összegyűltek a szimferopoli repülőtéren, hogy végső búcsút vegyenek az elhunytól.
Nyikita Hruscsov megindult hangon rövid beszédet mondott.

— Az egész világ kommunistáinak, dolgozóinak súlyos vesztesége Palmiro Togliatti halála — mondotta. Amikor ilyen elvtársat veszítünk el, eszünkbe jut, milyen óriási jelentősége van mindannak, amivel hozzájárult a kommunista világmozgalom fejlődéséhez.

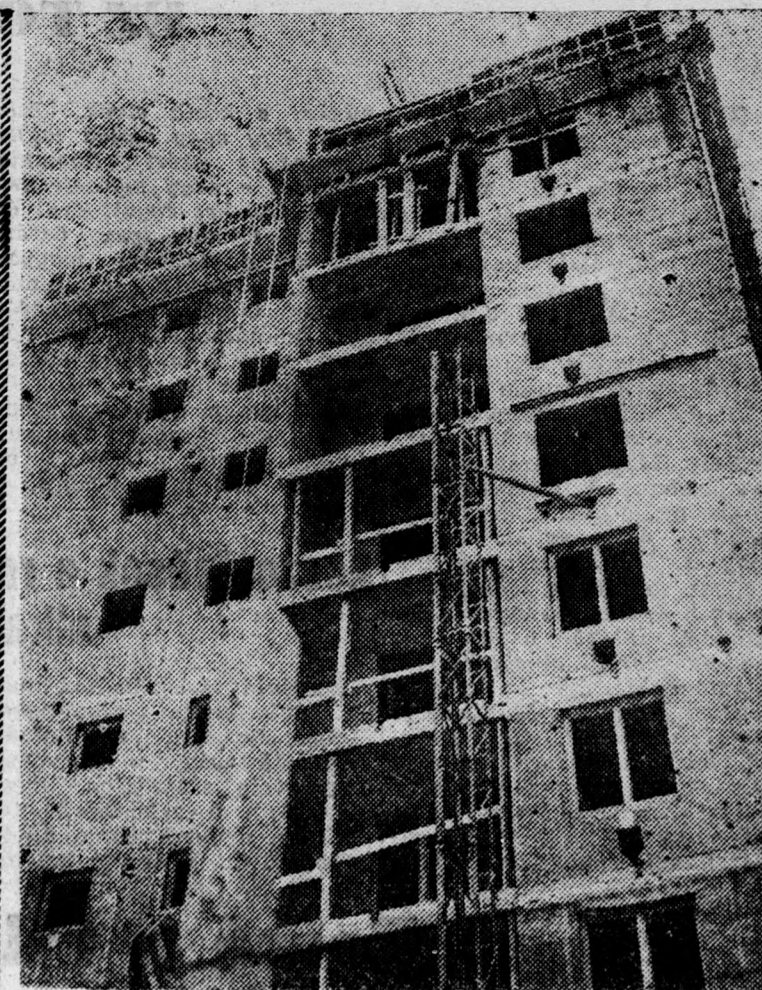
— Nekem különösen nehéz hozzászoknom Togliatti halálának gondolatához, mivel nagyon régóta ismerem, még abban az időben találkoztam vele, amikor Togliatti az Internacionálé kiemelkedő vezetőjeként Moszkvában élt és dolgozott.

Több ezres tömeg várta a római repülőtéren a munkásmozgalom nagy halottjának, Palmiro Togliattinak holttestét szállító repülőgépet. Az Olasz Kommunista Párt székháza előtt ezrek és ezrek állnak sort, hogy leróják kegyeletüket. Az olasz lapok — a világ szinte valamennyi újságjához hasonlóan — méltatják a nagy harcos és politikai munkásságát. Az olasz fővárosba özönlnek a részvételi táviratok. Rómába érkezett az a szovjet küldöttség is, amely Breznyev vezetésével részt vesz Togliatti temetésén.
Bukarestben a modern kongresszusi palotában a román nagy nemzetgyűlés ünnepi ülését tartott. Ezen megjelentek és felszólaltak a szocialista országok küldöttségeinek vezetői. Mindnyájan méltatták a román nép kiváló eredményeit, azt a nagy utat, amelyet a szovjet hadsereg felszabadító harcainak óta a Román Népköztársaság megtett. Az ünnepi ülésen felszólalt Kállai Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese is. Beszédében külön kitért arra, hogy hazánk felszabadításában román katonák is részt vettek.
Cipruson Makariosz elnök nyilatkozatot adott a görög hadügyminiszterrel folytatott tárgyalásairól. Ebben megállapította, hogy Ciprus számára elfogadhatatlan az ún. Acheson-terv, mert az nem felel meg a sziget érdekeinek. Makariosz a megoldás egyetlen útjának a teljes függetlenséget és önrendelkezést jelölte meg.

Az SZKP Központi Bizottságának első titkára legőszeretűbb, legmélyebb részvételt fejezte ki Togliatti özvegyének, fiának és lányának, Luigi Longónak, aki Togliattival együtt tette meg a forradalmi harc nehéz útját.

Ezután Luigi Longo szólt, hangsúlyozta, hogy Togliatti egész tevékenysége állandóan ható és meghatározó tényező volt minden olyan harcban, amelyet a dolgozók, a demokraták, a néptömegek vívtak az

utolsó húsz esztendőben a ki-
szakmányolás ellen, a szabadságért, a békéért, a szocializmusért. Halála nemcsak az Olasz Kommunista Párt és Olaszország nagy vesztesége.

Debrecenben a Tanácsköztársaság út és a Hámán Kató út sarkán épülő magas, új épület anyaga az úgynevezett habbeton, melyet a helyszínen állítanak elő

Valamennyi tenyészállat megérkezett a mezőgazdasági kiállításra

Szombaton ismét nagy volt az „előforgalom” az országos mezőgazdasági kiállítás vasúti rakodóján: 60 vagon hozta a szarvasmarhák, lovak, sertések és juhok kiváló példányait. Ezenkívül több mint 70 „eleven” rakományú tehérrautó is befutott, s ezzel megérkezett a kiállítás valamennyi tenyészállata.
A szombati szállítmánnyal érkeztek a kiállítás legfiatalabb és minden bizonnyal legbájosabb állatai: 28 kétételes kisborjú. Néhány hétre elhagyták otthonukat, a hercegalmi kísérleti gazdaságot, hogy „közreműködjenek” az új rendszerű, egyedi keze-
recekkel rendelkező itatásos borjúnevelő bemutatásában.
Szombaton „felavatták” az óriáshízók részére épített nyitott sertésszállást is. Egyelőre még csak két lakó érkezett meg, a tótkomlói Viharsarok Tsz-ből és a Bajai Állami Gazdaságból, mind a kettő 5 mázsánál jóval nagyobb súlyban. A „hízóverseny” további három, ugyan-
csak öt mázsánál nehezebb győztesét a jövő héten szállítják az országos sertéshizlaló vállalat nagytétényi telepéről. (MTI)

az új rendszerű, egyedi keze-
recekkel rendelkező itatásos borjúnevelő bemutatásában.
Szombaton „felavatták” az óriáshízók részére épített nyitott sertésszállást is. Egyelőre még csak két lakó érkezett meg, a tótkomlói Viharsarok Tsz-ből és a Bajai Állami Gazdaságból, mind a kettő 5 mázsánál jóval nagyobb súlyban. A „hízóverseny” további három, ugyan-
csak öt mázsánál nehezebb győztesét a jövő héten szállítják az országos sertéshizlaló vállalat nagytétényi telepéről. (MTI)

Teljesen kész a magyar olimpiai küldöttség úti programja

KIALAKULT A MAGYAR OLIMPIAI KÜLDÖTTÉG UTIPROGRAMJA

A magyar együttes két részletben, szeptember 22-én és október 2-án 11 órakor utazik el a Feriegyi repülőtérről a japán fővárosba a KLM 1471-es és a 3080-as gépein.

A modern repülők 13.30-kor érnek Amszterdamba, majd 1 óra 15 perces várakozás után repülnek tovább. Ezután egyetlen leszállás lesz

csak útközben, mégpedig Alaszkán, Anchorageban, a magyar idő szerint 23.30 — az amerikai számítás szerint 12.30 órakor. A tárgyalások alapján a magyar sportolónak az egyórási várakozás során itt alkalmuk lesz könnyebb mozgásra, a repülőter épülete előtti 50–60 méter hosszú, 10 méter széles térségen futkározhatnak.

gimnasztikázhatnak. 0.30-kor, megint csak magyar idő szerint — az amerikai 13.30 óráig — száll fel ismét a gép, hogy most már minden megszakítás nélkül Tokióba repüljön. Az itteni érkezés magyar idő szerint 8.35 óráig jelent, átfordítva az időszámítást japánra 16.35 óráig.

Gondoskodtak arról is, hogy a versenyzők jól érezzék magukat útközben. Fiziológusok és orvosok kísérik a csapatot, hogy könnyebb legyen a „lábbeljük”, egy másik apró ajándékcsomagban fogkefét, fogkrémet, borotvakrémet találnak, s ha valakinek kedve támad a borotválkozásra, villanyborotvák is rendelkezésükre állnak. S közben nem fognak „éhezni” sem. Gyakran szolgálnak fel ételt, italt, vagy például egy vacsora: vegyes izelt, orosz tojás, hideg sültcsirke, Ital mindezekhez narancslé, limonádé, szódavíz, kávé — minden mennyiségben. Az egész úti programot és a Japánnal kapcsolatos tudnivalókat magyarul és angolul is tartalmazó kézikönyvet a sportolókhoz a fedélzeten magyar, német, angol, francia nyelvű újságokat, hetilapokat, a legkülönbözőbb sportlapokat. Lesz „Ki mit tud” játék is, sok-sok jutalommal.

Technikai tájékoztatás: a legkorszerűbb DC-8-as gép az Amszterdam-Tokió távot 10 000–12 000 méter magasságban, 850 kilométeres óránkénti átlagsebességgel teszi meg, s az egész úton magyar stewardessek is segítik majd a sportolók kényelmes utazását. (MTI)

A szocialista népek nagy családja örömmel tekinti Románia eredményeit

Bukarest (MTI). Románia felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából szombaton ünnepi ülészeket tartott a Román Népköztársaság nagy nemzetgyűlése.

A színpadi emelvényen foglaltak helyet a párt és a kormány vezetői, a szocialista országokból meghívott párt- és kormányküldöttségek vezetői. Az első sor közepén foglalt helyet Gheorghe Gheorghiu-Dej és Jon Gheorghe Maurer, míg tőlük jobbra és balra Anasztasz Mikojan, illetőleg Li Hszien-Nien ült.

Stefan Voitec elnök délelőtt 10 órakor nyitotta meg az ülést. Miután üdvözölte a megjelent képviselőket, a baráti országok küldötteit, a bel- és külföldi meghívottakat, megadta a szót Gheorghiu-Dejnek.

A Román Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára, az államtanács elnöke egyórási beszédében áttekintette Románia húszéves fejlődését, emlékeztetett azokra a 20 év előtti történelmi eseményekre, amelyek a szovjet hadsereg győzelmei nyomán a román nép számára megteremtették a lehetőséget a hitlerizmus elleni harcba való bekapcsolódáshoz. Kiemelte azt a segítséget, amelyet a Szovjetunió nyújtott Románia újjáépítéséhez. Beszédében kitért Románia külpolitikájára, melynek alapja a szocialista országokkal való barátság és szövetség. Hangsúlyozta, hogy Románia a jövőben is hozzájárul a nemzetközi kommunista mozgalom egységének szilárdításához az 1957-es és 60-as moszkvai nyilatkozatok szellemében.

Romániával együtt ünnepel minden igaz barátja

Miután egyperces néma felállással adóztak Togliatti elvtárs emlékének, sor került a 13 szocialista országból érkezett küldött felszólalására. Először Anasztasz Mikojan, az SZKP KB elnökségének tagja, a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elnökségének elnöke mondott beszédet. Méltatta Románia sikereit, elismeréssel adózott azoknak, akik a szovjet csapatok romániai harcával egyidejűleg fogták fegyvert a náciizmus ellen.

Beszéde végén felolvasta az SZKP és a legfelső tanács üdvözlését.
Ezt követően Li Hszien-Nien, a Kínai Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja, a Kínai Államtanács első elnöke szólalt fel, majd Otakar Simunek, a csehszlovák, Franciszek Wancolka, a lengyel, Lazar Kolisevszki, a jugoszláv, Kim Ir a koreai, Hermann Matern az NDK, Kállai Gyula a magyar, Ivan Mihajlov a bolgár, Menusz

Kivilágították a várkupolát

A Duna-parti sétáló a budai panoráma új színfoltjában gyönyörködhetnek a Halászbástya és a Szabadság-szobor között ott ékeskedik a Vár kivilágított kupolája. (MTI Foto — Lajos György felv.)

óta

az óvárost sziget felé, gen

it...

pontot?

kerülnek helyezést nemzet-cikkeivé borászati elismert, ja jobvre el- k. Hal- mezőny, érní is — fe- ri tagja. légpálya t csak meg az negesánás md van; reok... dülettel

tván)

Város- borver- borok e bonz- helyen bonz- kívül kaptak

Kekkonen elégedett a finn-magyar kapcsolatok fejlődésével

Helsinki (MTI) Urho Kekkonen, a Finn Köztársaság elnöke...

kezde a magyar kulturális és sportéletig terjedtek. Szó esett a beszélgetésen...

az Elnöki Tanács elnökének. Végül az elnök az újságírói munka fontosságáról szőtt...

Vincze István, a Magyar Népköztársaság helsinki ideiglenes ügyvivője fogadást adott a Finnországi tartózkodó magyar újságírókudatossági bizottságának...

Makariosz nem fogadja el az Acheson tervet

Nicosia (MTI) Makariosz ciprusi elnök újságíróknak nyilatkozott azokról a tanácskozási anyagokról...

az ügyvezető Acheson-terv nem lehet a tárgyalások alapja, mert a ciprusi problémát különválasztja annak indokaitól...

Algériai-mali közös közlemény

Algír (TASZSZ) Miután Modibo Keita, a Mali Köztársaság elnöke befejezte hivatalos látogatását Algériában...

kelet-ázsiai imperialista beavatkozást. A tárgyalófelek elhatározták, hogy felkerik az afrikai egységszervezet főtákarágát...

Koszorúzások a román nemzeti ünnep alkalmából

Románia felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából Mihail Rosianu, a Román Népköztársaság budapesti nagykövete szombaton megkoszorúta a rákosligeti temetőben nyugvó román hősek emlékművét...

tek el az emlékművön a Kohó- és Gépipari Minisztérium dolgozóit nevében. Mihail Rosianu nagykövet ugyancsak megkoszorúta a Szabadság téri szovjet hősi emlékművét. (MTI)

Forró a talaj a Khanh lába alatt

Dél-vietnami helyzetkép

Dél-Vietnam városaiban tovább tartanak a buddhista tüntetések. Hueban, a vótt császári fővárosban pénteken mintegy kétezer ember részvételével tartott tiltakozó felvonuláson nyílt kormányellenes jelszavak hangzottak el...

Souvanna Phouma derülátó

Párizs (MTI) A háromlaoszi herceg érkezetele hét-főn kezdődik a Párizs melletti Celle-st-Cloud-i kastélyban. Souvanna Phouma miniszterelnök a francia fővárosba érkezve kijelentette az újságírók előtt...

Boun Oum herceg, a Washington-barát jobboldali irányzat képviselője gyógykezelést céljából már több napja Párizsban tartózkodik.

Csombe internál

Leopoldville (MTI) Négy hónap óta először sikerült a kongói kormányzatnak amerikai és belga támogatás következtében valamirevaló sikert elérni a partizánok ellen. Hirügynökök jelentése szerint a szombatra virradó éjjel a kormányerők kiszorították Kivu tartomány fővárosából, Bukavuból a hősiesen ellenálló erőket.

A kongói hatóságok péntek este megkezdtek a szomszédos brazzaville-i Kongó, Burundi, valamint a Mali Köztársaság Kongóban élő állampolgárainak deportálását.

A változatlan válságok vidékei

A külpolitikai események középpontjában már hetek óta ugyanazok az országok állnak. A jelek szerint se Cipruson, se Dél-Vietnamban, se Kongóban nem következett be olyan fordulat, amely tartós nyugalmat ígér. A feszültség-cök állandósultak, a különbség egyik hétről a másikra csupán annyi, hogy az intenzitás változik.

súlyát, tudomásul vehette, hogy van olyan erő, mely az agresszió esetén teljes súlyával a függetlensége megvédéséért harcoló Ciprus mellé áll. Harmadszor a nyugati külpolitika kénytelen volt eddigi elvi álláspontját felülvizsgálni. Az az elképzelés, hogy a NATO szabadon garázdálkodhat a Földközi-tenger térségében, már a múlté.

rök terület lényegesen kisebb stratégiai jelentőséggel bír. Ha Ankara ezt a körülményt összeveti azzal, hogy az amerikai dollárról az utóbbi időben csendesebben csordogál, rájöhét, kár politikáját olyan mereven a nyugati szövetséghez kötnie. Ezek a jelenségek összességükben azt ígérk, hogy a török és görög kormány közlekedésére lehetőség nyílik. A ciprusi válsággal kapcsolatos diplomáciai tárgyalások ezért ígértesebbek ma, mint egy-két héttel ezelőtt. A fő gondot most az jelenti, hogy a tárgyaló felek hajlandók-e teljes egészében elfogadni a teljes körűt eláró, mely teljes függetlenséget és önrndelkezést kér. A siker vagy sikertelenség kulcsa itt rejlik.

CSOMBE MANÖVEREI

Kongóban azt jelzik, hogy a miniszterelnök most ostoba, de másokat néha butának néz. Az a bejelentése, hogy afrikai országokhoz fordult katonai segítségért, nem tévesztett meg senkit. Legkevésbé az afrikai országokat. Csombe ugyanis úgy képzelt, hogy a felszabadító erők ellen afrikaiakat vetnek be, amerikai zsoldért. Csombe és Mobutu irányítása alatt. Így a tervezett katonai akciók valamiféle

összafrikai ktnézetet kapnak, s elrejtik a belga és amerikai irányító kezeket. A felkért országok válasza egyértelmű elutasítás. Tudják jól, hogy Csombe saját ingatag hatalmát akarja biztosítani, s ezáltal állandósítani az amerikai úgyarmatosító folyamatot. Ehhez a folyamathoz nem fér kétség. Az amerikai diplomácia élénk érdeklődés Kongó iránt az egyik jel. Ehhez járul a gyors amerikai segítség, mely fegyverben, pénzben, hadianyagban, katonai erőben realizálódott. Csombe számára úgy látszik nem volt elég figyelmeztetés az, hogy az afrikai kormánytók kairói értekezletéről eltanácsolták. Minden gatlás nélkül fordul most azokhoz, akik néhány héttel ezelőtt nem voltak hajlandók egy asztalhoz ülni vele. Csombe azonban lehet, hogy ezt szándékosan tervezte így. Az elutasítás után semmi nem fogja visszatartani attól, hogy még intenzívebb, esetleg tényleges amerikai katonai segítséget kérjen és fogadjon el.

Az ilyen változatok egyelőre felmérhetetlen következményeket ígérnek. Nem kizárt, hogy a kongói válság második felvonása előtt állunk, egy olyan belső háború kísértetével, mely a dél-vietnami harcokhoz hasonló. Az amerikaiak megjelenése azonban a kongói válságot sokkal szélesebbé tenné, valóban összafrikai problémát okozna. Ezért érdekel különös figyelmet mindaz, ami Kongóban történik. A látszólagos beháború függönye mögött az imperializmus újabb afrikai frontnyitásának vagyunk tanúi. Milyen különleges érdekek

mozgatják a belga és amerikai politikai, üzleti köröket? Elsősorban Kongó természeti kincsei. A nyersanyag, ezek között is az uránérc fontos stratégiai érdek a Nyugat számára, nem beszélve arról, hogy a katangai rézbányák fontossága sem elhanyagolható. További lényeges ok: Kongó földrajzi fekvése. Afrika középpontjában terül el, ahonnan lényegében jól ellenőrzés alatt tartható a földrés. Biztos bázisok övezik: északon francia ellenőrzés alatt álló államok, délen a portugál gyarmat: Angola, s hátszágként ott terül el az egész Dél-Afrika, a jól kiépült fájldöző rendszerrel. Ezek együttesen tehát Kongót stratégiai fontosságú területté teszik, az amerikai imperializmus számára olyan befektetéssé, mely bő hasznot ígér.

DÉLKELET-ÁZSIAI MÉG MINDIG IZGATO

gond a világpolitikában. Dél-Vietnamból érkezett nyugati jelentések így beszéltek a legújabb eseményekről: a Khanh kormány csapatai eddigi leg-súlyosabb vereségüket szenvedték el a napokban lezajlott csata során. Ez nem az első vereség, s amint a jelek mutatják, nem is az utolsó. Az amerikai törekvések meddő maradtak, a dél-vietnami csapatok morálja nem javult, a partizánokat támogató lakosság köre egyre szélesedik, s a városokban tüntető tömegek mind jobban aláássák a kormány tekintélyét. Nem véletlen, hogy Taylor tábornok, az USA vietnami nagykövete hazautazott az Egyesült Államokba.

kezde a magyar kulturális és sportéletig terjedtek. Szó esett a beszélgetésen a külpolitikai kérdésekről is. Hangsúlyozta az elnök, hogy Finnország nemzetközi helyzete jól alakul, s az idő csak megerősíti a háború után elhatározott politikájának helyességét. Kekkonen elnök elmondotta, nagy jelentőséget tulajdonít egymás jobb megismerésének és az államfűfűk személyes találkozásának, eszmecsereinek. Megjegyezte, hogy magyarországi látogatása alkalmával három napig Dobi István vendége volt. Mely benyomást tett rá, milyen hozzázárással jétközött a Dobi István a mezőgazdaság legbonyolultabb szakkérdéseiről is. Kekkonen elnök kérte vendégét, adják át legjobb kívánásait és személyes üdvözlését

kezde a magyar kulturális és sportéletig terjedtek. Szó esett a beszélgetésen a külpolitikai kérdésekről is. Hangsúlyozta az elnök, hogy Finnország nemzetközi helyzete jól alakul, s az idő csak megerősíti a háború után elhatározott politikájának helyességét. Kekkonen elnök elmondotta, nagy jelentőséget tulajdonít egymás jobb megismerésének és az államfűfűk személyes találkozásának, eszmecsereinek. Megjegyezte, hogy magyarországi látogatása alkalmával három napig Dobi István vendége volt. Mely benyomást tett rá, milyen hozzázárással jétközött a Dobi István a mezőgazdaság legbonyolultabb szakkérdéseiről is. Kekkonen elnök kérte vendégét, adják át legjobb kívánásait és személyes üdvözlését

Ha csak egy százalékkal

Igy is dolgoztak. De í sem lehetett a vállalati menyek javításáról. Már ha nem gazdaság az a egészének munkája, nem számítani a fizetés növe sem pedig az év végi re désre. Az összefüggések mutátása is alapos, jó kei igazolt magyarázat kommunista feladata a gazdasági vezetők pedig keztek, hogy a maguk tén minél jobban kihasz nak minden szállító es biztosítsák a évarókat.

Néhány hónapja a mottunk be — saj hogy a Debreceni 6. s közlekedési Vállalat, jesítette tervét, a köl teljesítésében jóval e Milliókkal. Semmike vallott alapos, átgond vező munkára, megfe relátásra a tény, hogy itt, a vállalatnál egyedi példa! — vala sőrsorban a termelés ségi oldalával t Azzal, hogy minél m százalékkal jelentkezi a tervidőszak végén, s, a gazdaságosság hogy hátrább maradj nagyon kétes értékű tervteljesítés. Nem a tosbabra való törekve Nem azt, amit a párt dik kongresszusa is helyre tett: a gazdas fokozását.

Erre a fontos felada ta fel a figyelmet az Hajdú-Bihar megyei E gának februári ülésé Az ott hozott me kedési terv me hogy a pártbizottsá alapszervezetek tevé gének középpontjába dságsszervezői munkát litani. Az intézkedési kommunistaik kötele tette, hogy a termelési tok tervezésébe is be lődjának, fordítsanak lőnböztetett figyelmet ka- és üzemszervezési tekre, mint állandóan közös tartalékra.

Ha előbb akarnak jutni

Az AKÖV üzemi p vezetőben összevont lésen tárgyalják a m tapasztalatait. Nem vol nyú a vállalat pártsz tének helyzete, amikor elhatározták: minden megszabadulnak a te sítést rontó tényezőktől vúlást érnek el a ga vezetéssel egyetemben ségszint alakulásában. nösen a pártcsoportho nak alaposabb, jobb, sabb tevékenységét is a pártvezetéshez. Annal ján, hogy ha a legkise ségek, a pártcsoportho vabb segítséget adn üzemsz gazdasági nek és munkatársaikn az üzem egészére kih relendíti a munkát.

Ha most, az 1964 első tervteljesítést vizsgálj kép igen kedvező. Mutá néhány adat. A vállala kocsiallómanya növe s ennek megfelelően tak a teljesítmény-n is. Magasabb, feszített kapott az AKÖV, meg szolván kivétel nélkül területen lényeges túll tást ért el. A súlyterv százalékkal, az ártun lométer tervet 17,9 sz kal, a kilométer terve százalékkal túlteljesít vállalat dolgozó. Ugya a gépkocsiallómanya cs százalékkal növekedett. használatra, erede munkára vall a túltel Rézse van az eredmény minden dolgozónak. A tagok minden lehetőség használtak, hogy meg rászák munkatársaikna előrébb akarnak jutn nyereségreszedést a biztosítani, akkor az lépés, hogy a gépk jobban kihasználják. ban az volt a helyzet, gépkocsivezetők — ken állásnál — inkább csak lukat vonogatták. Ok az pénzét megkapják, a nem az ő gondjuk.

Ha csak egy százalékkal

Igy is dolgoztak. De í sem lehetett a vállalati menyek javításáról. Már ha nem gazdaság az a egészének munkája, nem számítani a fizetés növe sem pedig az év végi re désre. Az összefüggések mutátása is alapos, jó kei igazolt magyarázat kommunista feladata a gazdasági vezetők pedig keztek, hogy a maguk tén minél jobban kihasz nak minden szállító es biztosítsák a évarókat.

HRUSCISOV FRUNZEI BESZÉDE

Jelentette eddig a ciprusi válságban a legnagyobb eseményt. Több szempontból volt igen jelentős a szovjet kormányfő állásfoglalása, valamint a szovjet kormány nyilatkozata. Először is bizonyította, hogy agressziók esetében a szovjet külpolitika állásfoglalása meghatározó jellegű. A török támadások azonnal megszűntek, miután elhangzottak Hruscsov szavai, s a nyugati politikai körök azonnal mérsékeltebben nyilatkoztak és cselekedtek. A másik lényeges következmény az volt, hogy Makariosz kormányra lehetnérté a szovjet külpolitika

Számokban is lemérhető

Az AKÖV pártszervezetének gazdaságszervező munkájáról

Néhány hónapja arról számoltunk be — sajnos — hogy a Debreceni 6. sz. Autó-közlekedési Vállalat, bár teljesítette tervét, a költségvetés teljesítésében jóval elmaradt. Milliósokkal. Semmiképp sem vallott alapos, átgondolt szervező munkára, megfelelő előrelátásra a tény. Mutatta, hogy itt, a vállalatnál — nem egyedi példa! — valahogy elsősorban a termelés mennyiségi oldalával törődtek. Azzal, hogy minél magasabb százalékkal jelentkezhessenek a tervidőszak végén. A minőség, a gazdaságosság valahogy hátrább maradt. Pedig nagyon kétértékű az ilyen teljesítés. Nem a legfontosabbra való törekvést jelzi. Nem azt, amit a párt nyolcadik kongresszusa is az első helyre tett: a gazdaságosság fokozását.

Erre a fontos feladatra hívta fel a figyelmet az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának februári ülése is. Az ott hozott intézkedési terv megszabja, hogy a pártbizottságok és alapszervezetek tevékenységének középpontjába a gazdaságszervezői munkát kell állítani. Az intézkedési terv a kommunista kötelességvé tette, hogy a termelési feladatok tervezésébe is bekapcsoljanak, fordítsanak megkülönböztetett figyelmet a munka- és üzemszervezési feladatokra, mint állandóan jelentkező tartalomra.

Ha előbbre akarnak jutni

Az AKÖV üzemi pártszervezetében összevont taggyűlést tartottak a múlt év tapasztalatait. Nem volt könnyű a vállalat pártszervezetének helyzete, amikor tagjai elhatározták: mindenképpen megszabadulnak a terjeljesítést rontó tényezőktől, javulást érnek el a gazdasági vezetéssel egyetemben a költségvetés teljesítésében. Különösen a pártcsoportok tagjainak alaposabb, jobb, hatósabb tevékenységét igényelte a pártvezetés. Ennek alapján, hogy ha a legkisebb egységek, a pártcsoportok aktívabb segítségével adnak az üzemszervezési vezetőknek és munkatársaiknak, az üzem egészére kihat, előrelendíti a munkát.

Ha most, az 1964 első félévi teljesítést vizsgáljuk, a kép igen kedvező. Mutatja ezt néhány adat. A vállalat gépkocsiallómanya növekedett, s ennek megfelelően alakultak a teljesítmény-mutatók is. Magasabb, feszített tervet kapott az AKÖV, mégis, úgy szólva kivétel nélkül minden területen lényeges túlteljesítést ért el. A süllytetett 21,1 százalékkal, az árutonna 21,1 százalékkal, a kilométer tervet 18,5 százalékkal túlteljesítették a vállalat dolgozói. Ugyanakkor a gépkocsiallómanya csak 13,6 százalékkal növekedett. Jó kihasználásra, eredményes munkára vall a túlteljesítés. Részbe van az eredményekben minden dolgozónak. A párttagok minden lehetőségét felhasználják, hogy megmagyarázzák munkatársaiknak: ha nyereségesesedést akarnak biztosítani, akkor az az első lépés, hogy a gépkocsikat jobban kihasználják. Korábban az volt a helyzet, hogy a gépkocsivezetők — kényszerű állásból — inkább csak a vállalatot vonogatták. Ők az állás-pénzt megkapják, a többi nem az ő gondjuk.

Ha csak egy százalékkal

Igy is dolgoztak. De így szó sem lehetett a vállalat eredmények javításáról. Márpedig, ha nem gazdaságos az AKÖV egészének munkája, nem lehet számítani a fizetés növelésére, sem pedig az év végi részesedésre. Az összefüggések megmutatása és alapos, jó érvekkel igazolt magyarázata a kommunista feladatok volt. A gazdasági vezetők pedig igyekeztek, hogy a maguk területén minél jobban kihasználják minden szállított eszközöt, biztosítsák a fuvarokat.

A párttagok sokat beszélgettek a műszak dolgozóival. Rajtuk múlott ugyanis, hogyan alakul az úgynevezett javítószázalék. Ha ez rossz, kevesebb gépkocsi futhat ki fuvarba, kevesebb a bevétel, s ez megint csak gátolja a gazdaságosabb munkát. Az alapos felvilágosító, nevelő munka meghozta az eredményt. Most már emelkedett az üzemenként, csökkent a javítószázalék, a tervhez képest 19,3 százalékkal javult. Emelkedett a szállítási igénybevehető gépkocsik száma is. Az első félévben így az AKÖV a tervezett 85 százalékos fuvarkezeléssel szemben 87,9 százalékos fuvarkezeléssel dolgozott, ami végeredményben 10 darab plusz üzemenként jelent. Ez komoly mértékben javította a költségvetés alakulását.

A sokoldalú nevelő, felvilágosító munka eredményeként a javító telemek munkája sokat fejlődött. Ez serkentőleg hatott a gépkocsivezetőkre is. Az a nézet honosodott meg, hogy ha a műszak többet ad, akkor a sofőröknek sem szabad elmaradni tőlük. Ennek eredménye az volt, hogy csökkent az állásidő, a tervezett súly elszállításához kevesebb gépkocsira volt szükség. Így sikerült növelni a termelékenységét. A párttagok hatásos, meggyőző tevékenysége abban is jelentkezett, hogy megmagyarázták társaiknak: ha csupán egy százalékkal csökkentik az egy raktusyonna-kilométerre vetített költséget, akkor ez félév alatt keressen 280 ezer forintot eredményjavulást jelent. Mindezek alapján az első félévben a tervhez viszonyítva egymillió 217 ezer forint költségmegtakarítást értek el a vállalat dolgozói.

Az első félév tapasztalatai

Az tény, hogy az AKÖV munkásainak mindig megvolt az akarata a jobb eredmények elérésére. Hiszen a maguk jóvődelmét is emelni akarták, de hát bizony igyekeztek kevesebb bizonyulni. A mostani, féléves teljesítés a bizonyíték: ha a pártszervezet megfelelően készül tennivalóira, ha tisztában van a vállalat előtt álló feladatokkal és képes is eligazodni ezek között, megfelelő erőt tud állítani a gazdaságvesztés csökkentésére, a termelés előmozdítására és irányítására és a feladatok végrehajtására mozgósítja a párttagokat — akkor jelentősen hozzájárulhat a jobb gazdasági eredményekhez.

Az elmúlt év végén új teljesítménybérést vezettek be a vállalatnál. Sajnos, még a kommunista között is volt olyan, aki azt tartotta, hogy az új normákat lehetetlen teljesíteni és csak visszacsúszáshoz vezethet alkalmazásuk. Így aztán előbb a pártszervezet tagjainak kellett tisztázni, hogy a teljesítménybérést változtatása a népgazdasági eredményekben is jelentkezik, hogy bevezetését alapos felmérés előzte meg és hogy feltétlenül szükséges, mert másképp gazdaságosan a vállalat működése. A kommunista ezek után bátran kiálltak az új teljesítménybéréssel szemben. Az első félév tapasztalatai igazolják az új bérézés helyességét. A gépkocsivezetők kerestet 1,2 százalékkal magasabb, mint egy évvel ezelőtt volt. A teljesítménybérést nem csupán a dolgozók kerestetét növelte. Mivel az egy tonna elszállítására fordított idő csökkent, fél év alatt a vállalat több mint 180 ezer forint beruházást megtakarított. A fuvaróránál elért csökkenés eredményeként pedig népgazdasági szinten három és fél millió forint megtakarítást ért el a vállalat kollektívája. Ennek hasznát látja minden dolgozó, hiszen az eddigi eredmények alapján már több mint tíz napnak megfelelő összegű nyereségreszedésre számíthat.

A dolgozók javaslatai

Az ilyen összefüggések magyarázásához az is szükséges volt, hogy a pártszervezet tagjai jól ismerjék a vállalat gazdasági helyzetét. Ezt biztosította a

gazdasági vezetése. A pártszervezet is másként dolgozott, mint korábban. Amikor év végén kiderült a költségvetéslépcsés, még a párttagok egy része is a szakma „sajátosságaival” magyarázta a rossz teljesítést. Ezzel lényegében lemondtak a meggyőző politikai munkáról.

Ma az üzemi pártszervezet legfontosabb feladatának a politikai nevelő, mozgósító munkát nevele. Az AKÖV kommunista a megyei pártbizottság, továbbá az üzemi pártvezetés határozata alapján a gazdasági kérdésekkel nem általában foglalkoznak. A változás tényeinél elsősorban is mutatták, ezzel a módszerrel egyszer s mindenkorra szakítottak. A vállalat vezetőknek beszámoltatása mellett a pártvezetés munkatervében az adott időszak legfontosabb politikai kérdéseinek megtárgyalását vették a taggyűlés határozata alapján. Azt, aminek segítségével az AKÖV jobb gazdasági eredményeket érhet el. Másrészt, ami segíti a vállalat dolgozóinak tisztánlátását, növeli aktivitásukat, ami hozzájárulhat ahhoz, hogy az AKÖV kollektívájának minden tagja érezze: fontos munkát végez, rajta is múlik a szállítási tervek valóra váltása. Tehát a politikai agitációs munka hatékonyságának növelése volt a céljuk. Megtárgyalták például, hogy az idei tervben hogyan vették figyelembe a dolgozók javaslatait. Más alkalommal azt vizsgálták, milyen a vállalati anyagi ösztönzési rendszere. Egyik vezetője ülésen azt a fontos problémát tárgyalták: a műszaki fejlesztés hogyan segíti a gépkocsiallómanya üzemenkénti növelését, a költségek csökkentését. Megtárgyalták, hogy milyen a szakszervezeti bizottság nevelő, mozgósító,

érdekvédelmi munkája. Az üzemi alapszervezet a megyei pártbizottság intézkedési terv alapján taggyűlésen megtárgyalta azt is, hogy az AKÖV mennyiben, hogyan tett eleget a megyében jelentkező fuvarigényeknek. Már most megvizsgálták, hogyan halad a téli üzemeltetés és a csúsforgalmi időszak előkészítése.

Munkájuk követésre méltó

Számos jel mutatja, hogy a kommunista jól ismerik a vállalat helyzetét. A taggyűlés határozata alapján összevont aktívatevékenység tartanak félévenként, ahol a vállalat politikai és gazdasági helyzetét tárgyalják meg.

A gazdasági feladatok sikeres végrehajtása érdekében az eddigieknél nagyobb figyelmet fordítottak a munkaverseny mozgalom fejlesztésére. Ma már 440 fő versenyez a vállalatnál a szocialista címért s a brigádtagok munkájának első sorát az nevezik: mennyiben tesznek eleget a szocialista mód-
on elni célkitűzésnek.

Nehéz felmérni egy pártszervezet tevékenységét, hiszen hatása sokféle módon jelentkezik, eredményessége azonban lemérhető. Tény, hogy az AKÖV pártszervezetének a megyei pártbizottság intézkedési tervében megszabott maradvékait, sikeres végrehajtására törekednek. A végrehajtás módja itt is igazolja, hogy számtalan lehetőséget tárhatnak fel az alapszervezetek tagjai, ha mindenkori alaposan elemzik a vállalat helyzetét.

Az AKÖV pártszervezetének munkája, módszere követésre méltó.
Sütő Gyula

Bezártak a KISZ nyári önkéntes építőtáborai

Szombaton hazautaztak a fiatalok; bezártak a KISZ nyári önkéntes ifjúsági építőtáborai. A KISZ Központi Bizottságánál elmondták az MTI munkatársának, hogy jóllehet pontos adatok még nem állnak rendelkezésre, a részvényesek arról tanúskodnak, hogy mindenütt derekas munkát végeztek a fiatalok. A lenti sátorváros lakói például, akik a környék általános belvízrendezési munkálatait segítették, a nehéz talajú, vizes terület ellenére is naponta 220 méter csatornát ástak ki.

Balatonaligán 365 egyetemista lány két hét alatt 180 mázsa rizibizit szedtek és 180 holdon végezte el a szőlő kötözését. Budapestén a műszaki egyetem építkezésén 577 000 forint értékű munkát végeztek az első csoportban a diákok. A bálványsegyi építőtábor ifjú lakói két héttel a határidő előtt teljesítették önként vállalt kötelezettségüket.

A központi táborokban és az egyetemi építkezéseken mintegy 24 000 középiskolás, egyetemista dolgozott. Az ifjú társadalmi munkások száma ezzel öt helyett négy év alatt ér-

Megjegyzés

a sértődöttségről

A közelmúltban, az egyik debreceni üzem dolgozóit megbírták. Az értekezleten elmondották neki, hogy intézkedési nem mindig helyesek. A termelésben fennakadás mutatkozik. A bírálat őszinté volt, a tényeken alapult, az egész gyári kollektíva érdekében hangzott el. Néhány nap múlva a fiatal műszaki bement az igazgatóhoz és kérte, adják ki a munkakönyvét. Az igazgató ismerte az okokat és körülményeket, azt kérdezte: mikortól? A kérdés meglepeté a sértődött dolgozó. Igen, mert ebben az esetben a sértődöttségről volt szó. A műszaki dolgozó megsértődött, mert „bírálni merék”, mert őszintén megmondta, hogy munkája ellen sok kifogás merült fel. Majd én megmutatom gondolatlan — kérte a munkakönyvét.

Egyedüli, elszigetelt eset ez? Sajnos nem. Szép számmal akadnak az élet különböző posztjain olyan emberek, akik könnyen sértődnek. Azt hiszik magukról, hogy nélkülözhetetlenek, s ha otthagyják munkahelyüket azt megsínyli a gyár. Arra alacsony, hogy hazánkban még nem bővelkedünk a jó szakemberekben, hogy a gyáraknak, üzemeknek szükségük van a jó mérnökökre, technikusokra. Ebből indult ki az egyik építőipari vállalat műszaki dolgozója is, akitől az igazgató megvonta a prémiumot. Nyilvánvaló, hogy az ő hibájából készült el rossz minőségben az épület, mégis ő sértődött meg és kérte a munkakönyvét. Őt sem marasztalták. Végül kény-

telen volt visszakozzt csalni.

Ezekben az esetekben helyesen jártak el az igazgatók. Nem udvaroltak körül a sértődött műszakit. De sajnos sok vállalat, üzem van, ahol bizony engednek az ilyen fogásoknak, és igyekeznek — néha még megalkuvó módon is — kedvébe járni a sértődött embernek. Ez aztán odavetíti, hogy valóban elhiszik magukról: nélkülözhetetlenek. Alapot ad nekik arra, hogy képességüket értékeljék, esetleg újabb — sokszor jogtalan — követelésekkel álljanak elő. Világos, hogy ennek a mód-
szernak nagy a munkafegyelm lazító hatása. Emellett azonban azok az igazgatók, akik így megalkudnak, határozatlanságukat, gyengeségüket árulják el. Ez bizony előbb vagy utóbb a termelés rovására megy.

Lehetne oldalakon át, ennek a megalkuvó elvnek — mondjuk bátran néha gyakorlatnak — a tarthatatlanságát, káros mivoltát hangsúlyozni. Azok a vezetők, akik ezt alkalmazzák abból indulnak ki, hogy szükségük van erre a szakemberre, mert nélküle megáll a termelés. Ez azonban amellel, hogy határozatlanságra vall, a hasonló esetek melegágyal is szolgál. Elősegíti azt, hogy mind többen legyenek sértődöttek. Vitathatatlan, hogy egy-egy ember szakértelme, tapasztalata sokat, nagyon sokat jelenthet a termelésben. De hogy nélkülözhetetlen ember legyen valaki — ez már túlzás. Még akkor is, ha az illető valamért megsértődött. Egyáltalán kinek van joga megsértődni? Annak aki hibát követett el? Vagy azoknak — jelen esetben a munkásoknak — akik érzik a hiba következményeit, akiknek emiatt esetleg kevesebb lesz a fizetésük? Milyen joga háborodni fel az, aki rossz munkát végez? Ha nem teljesítik a tervet, ha emelkedik az önköltség, ha kevesebb lesz az év végi nyereség — s ehhez a hibás műszaki intézkedés, vagy szervezetlenség is hozzájárul — kit illet a felháborodás joga? Ki sértődhet meg? Az a műszaki, aki rosszul dolgozta ki a technológiát? Vagy az a munkás, aki emiatt órákat áll?

A válasz csak egyértelmű lehet... Király Ferenc

Öt év után

Kerepel a varrógép, gőz száll a vasaló alól, kattog a gombózo. A szalag végén sokasodnak a ruhák. Rajtuk a címke: Debreceni Ruhagyár. Mindenféle lányok, asszonyok szorgoskodnak. Itt a Lobogó munkatervben dolgozik Várkonyi Józsefné kiváló brigádjára. A jelző egyáltalán nem túlzás. Hiszen ez a kollektíva az elmúlt öt év alatt valóban hírnevet szerzett magának. Fél évtizeddel ezelőtt, hét leány és asszony, Bara Arpadné, Linger Józsefné, Cseke Béláné, Várkonyi Józsefné társaik augusztus utolsó napjaiban határozták el, hogy brigádot alakítsanak versenynek a szocialista címért.

Az elmúlt évek folyamán a kollektíva útját legtöbbször a siker, egyre jobb eredmény kísérte. Az idősebbek, tapasztaltabbak segítettek azokat, akik még nem rendelkeztek kellő gyakorlattal. A fiataloknál pedig a tanulási igény-mellett odaszegődött az akarat is, amely

nem ismer lehetlent.

A brigád többször első lett a gyárban. Megérdemelte a szocialista címet, oklevelet és bizonyítványt. Távirati stílusban könnyű volna a számszerű eredményeket, termelési adatokat felsorolni. De a közös elhatározás megvalósításának nemcsak az az egyedüli eredménye, hogy jobban ment a munka, hogy kevesebb lett a

megveszik a villamosbérletét. S ünnepek alkalmával

ajándékokkal kedveskednek a brigád fiának, aki már ipari tanuló.

Minden hivalkodás nélkül beszélnek erről a szeretetéről, gondoskodásról. Ugy ahogy az anyák szokták. Természetesen, magától érthetőnek tartják: segítenek az árván.

S ugyanilyen természetesen tartják azt is, hogy az elmúlt évben indított kezdeményezésük, a társadalmi ellenőrzés mindinkább beér. Ez a kollektíva döntött arról, hogy hibás anyagra nem dolgoznak rá, hanem visszaadják. Természetesen így kevesebb az osztályos, vagy rosszabb minőségű ruha. A vállalat vezetősége is bizik a brigádban, számít rá minden tekintetben. Bizonyítja ezt az is, hogy ez a kollektíva évek óta az úgynevezett kényes ruhákat készíti: yester anyagokból. Jelenleg több színben készülnek két részes ruhák exportra. S míg néztem az egyre sokasodó termékeket, azon gondolkodtam, nem egyhangú-e éveken keresztül szinte mindig azonos műveletet csinálni? Linger Józsefné mintha gondolatolvasó

lelme, cáfolatként elmondja véleményét:

— Aki nem ismeri közlebről a ruhagyártást, annak úgy tűnik,

megveszik a villamosbérletét. S ünnepek alkalmával

ajándékokkal kedveskednek a brigád fiának, aki már ipari tanuló.

Minden hivalkodás nélkül beszélnek erről a szeretetéről, gondoskodásról. Ugy ahogy az anyák szokták. Természetesen, magától érthetőnek tartják: segítenek az árván.

lelme, cáfolatként elmondja véleményét:

— Aki nem ismeri közlebről a ruhagyártást, annak úgy tűnik,

megveszik a villamosbérletét. S ünnepek alkalmával

ajándékokkal kedveskednek a brigád fiának, aki már ipari tanuló.

Minden hivalkodás nélkül beszélnek erről a szeretetéről, gondoskodásról. Ugy ahogy az anyák szokták. Természetesen, magától érthetőnek tartják: segítenek az árván.

KITŐL VÁRHA SEGÍTSÉGET

— akinek a tanácselnökre van panasa?

„Kitől várhatok segítséget... amikor a községben a leghatalmasabb, a tanácselnök akar rajtam bosszút állani?...” Talán nem veszi rosszszéven Lipucz Józsefné nádudvari lakos, hogy a megyei pártbizottsághoz írt leveléből ezt a néhány sort idéztem. Mert a levél tartalma, a levélben leírt panasz, s az egész ügy nyilvánosságát kíván. Ez a nyilvánosság különben is meg van már, hiszen a levélben leírtakról Nádudvaron szinte mindenki beszél, ha Győri Balázs községi tanács elnöke és Tóth Ernőné vb-titkár ezt nem is hiszik el.

DE NÉZZÜK SORJÁBAN

a levélben leírt dolgokat. Ismeretes, hogy az ötvenes években a nagyobb lakóházak államosítása idején, sok olyan lakóházat is államosítottak, amelynek a fenntartása, tartarozása a későbbiekben csak felesleges terhet jelentett az állam számára. Ezért az állam múlt években a korábban államosított házak közül a helyi szervek javaslatára az Országos Farkékpárútján sok állami tulajdonban levő lakóházat magánosok számára eladta. Nyilvánvaló, hogy elsősorban olyan házigatlanoktól van szó, amelyek állami kezelésben tartása nem célszerű, nem gazdaságos. Az ilyen — szinte minden esetben lakott házigatlanokat — éppen a lakosságra való tekintettel, viszonylag alacsony áron vették és vesznek meg magánosok. Sok esetben persze azok veszik meg az ingatlant, akik benne laknak, nem túl drágán, hiszen az épületben „lakók vannak”. Hogy aztán a lakók egyben a vevők is, ezt a házigatlan felértékelésénél nem szokták figyelembe venni. De ez inkább a rendelet hibája, aminek az alapján kialakítható a nem egészen helyes elhelyezkedésű gyakorlat.

A nádudvari községi tanács vb 1963. februárjában tartott ülésén több más lakóházzal együtt eladásra javasolta azt a házigatlat is, amelyben Győri Balázs községi tanácselnök és a cikk elején említett Lipucz Józsefné községi betegápolónő laknak. A későbbi események miatt hangsúlyozni kell, hogy a vb előző javaslataiban csak mint egy ház a többi közül, szerepelt a tanácselnök által lakott ház — a lakók kitérés nélkül. A járási tanács vb 1963. június 13-án (?) megtartott ülésén a kérdéses ház a községi tanács vb javaslatára „elfedezésre kikielölt”. Megindult a törvényes, szokásos folyamat. Az OTP értéktette a lakókat, hogy a ház eladó, elsőbbségük van a vételmél, tehát a házat megvehetik. A két lakó, a tanácselnök és Lipucz nagy egyetértésben be is adták az igénylőket, ki-ki a maga által lakott részre. A telek 895 négyzetööl területű, a házban hivatalosan 2x2 szobás lakás van, de a tanácselnök lakrésze valamivel nagyobb, mert az előző években úveges verandát építtetett hozzá. Emiatt a tanácselnök lakrészt valamivel magasabbra is értékelték.

IDÁIG AZ ÜGYBEN

nincs szabálytalan, semmi törvénytelen. De furcsa dolog ám a kísértés. Még olyanok is könnyen belesznek — különösen, ha nem jól választják meg tanácsadóikat — akik a korábbi években becsülettel, szorgalommal dolgoztak a község érdekében. A nádudvari tanácselnök is az országshírű Vörös Csillag Termelőszövetkezet egyik brigádjának vezetője volt. Az ő munkája is nyilván hozzájárult ennek a kiváló szövetkezetnek a kialakulásához. Hiszen éppen a szövetkezetben végzett jó munkája alapján csett rá a község dolgozóinak választása és így lett a községi tanács vb elnöke. A házvásárlásban látszólag még nincs szabálytalanság. Már kissé furcsának tűnik, hogy

a tanácselnök beköltözésekor rendbehozott, kiváló állapotban levő házat miért javasolták eladásra. De ezt akár senki meg nem kérdezte. Csak hogy a házra azután is költöttek a község pénztárából (de csak a tanácselnök által lakott részre), amikor már az eladásra ki volt jelölve. Ez pedig már szabálytalan, törvénytelen. A bejelentés vizsgálatakor a tanácselnök mutatott ugyan egy írást, miszerint az általa lakott részben rosszak a kályhák. De ez még a múlt nyáron volt. Mégis csak 1964. januárjában, a házigatlan hivatalos felértékelése utáni héten raktak a tanácselnök lakásában egy új kályhát és raktak át egy régi kályhát a községi tanács költségére 3194 forintért. Tehát akkor, amikor a ház már tulajdonképpen nem volt a községé. Lipucznek ekkor szót a tanácselnök szomszédnak, hogy ezt az eljárást ő nem tartja helyesnek, hiszen ő, Lipucz az eladó években saját költségén rakatott cserépkályhát a maga lakrészébe, holott a ház állami tulajdonban volt. S ezzel az észrevétellel aztán ki is hívta maga ellen a tanácselnök haragját.

SZÜKSÉGTLEN LEÍRNI

azokat a kisebb nagyobb surlódásokat, amelyek azután következtek. Tény, hogy Győri Balázs ezután olyan akcióba kezdett, hogy kitudja a házból Lipuczét és most már maga veszi meg az egész házat. Igényelt a Lipucz lakrészére is bejelentette az OTP-nél. Lipucz megijedt, hogy vele mi lesz, ha az egész ház a tanácselnöké lesz, őt bizony kiteszik majd a lakásból. Tóthné vb-titkár „kinyomozta”, hogy Lipuczénak házigatlan van Hajdúbágyon, ezért a rendelet értelmében nem veheti meg a házrészt, mert ez „kizáró ok”. Ez a nyomozás azonban szükségtelen volt, mert Lipucz az OTP-nél szándék bejelentésekor az OTP-vel közölte, hogy van egy kis háza Bagoson, de azt eladja, hiszen abból akarja a házrészt átvenni. Az OTP ezt tudomásul vette. Lipucz az a házat el is adta (8000 forintért), és megtakarított kis pénzzel együtt be akarta fizetni a vételárat. De akkor furcsa dolgok derültek ki. Miután Győri Balázs tanácselnök megtudta, hogy Lipuczénál mégis kizáró ok, mert időközben bagosi kis házat eladta, taktikát változtatott. Tóth Ernőné vb-titkárrel felkeresték a megyei tanács vb igazgatási osztályát és kétségbeesve közölték, hogy „el akarják adni a tanácselnök feje felől a házat”. A megyei tanács titkárságáról ekkor gyors intézkedés ment ki a püspökladányi járási tanács vb-hoz. Most már nem kellett félelmet vágni a járási vb-vel, mint korábban, amikor az elírengítés engedélyezéséről volt szó. Gyorsan megszületett a határozat. A házat, amelyben a tanácselnök lakik nem lehet, sőt szükségtelen eladni. Legfeljebb a tanácselnök lakrészére a lakás szolgálati jellegét biztosítani lehet.

AZ ÜGY,

s benne a két tanács vezető szerepe azt hiszem világos. Amíg a tanácselnök bekegyesben élt a szomszédjával, amíg az nem vette szemére, hogy szabálytalanságot követett el, addig jó volt szomszédnak is, vevőtársnak is. De amint munkájára, szabálytalan eljárására meggyőződést tettek, jött a retorzió, a megtorlás. Amíg a tanácselnök akarta megvenni a házat, nem merült fel az a probléma, hogy eladják a feje felől a házat. De amikor a vételi lehetőség megszűnt a másik házra, „megfúrták” az egész eladást. Akkor egyszerűen felteni kezdték a tanácselnök „házában fedelt”. (Furcsa, hogy a másik községi alkalmazott — mert Lipucz is az — érdekének védelmében senkinek nem jutott eszébe.) Elszomorító, hogy Győri Balázs a beszélgetésünk alkalmával ehallgatta azt, hogy a nézeteltérés után az egész házat meg akarta venni. „A papír nem felejt” tartja a községi tanács elnöke. Így nem felejtette el

az a papír sem Győri Balázsnak az egész házra vonatkozó vételi igényét, melyet 148/1964. lktató szám alatt adt be az OTP nádudvari fiókjánál. De ha már az elfelejtésnél és a szórakozottságnál tartunk, meg kell jegyezni néhány dolgot. Az ügyben a tanácselnök szabálytalan eljárása, a községi pénznek saját céljaira fordítása vitán felül áll. Bármennyire is akarta utólag bizonyos papírokkal fedezni magát.

ELSZOMORÍTÓ

az is, hogy egyesek — amikor valami jogkört, sőt hatalmat kapnak a kezükbe, úgy éleik vele, hogy saját maguknak valahogy „többet juttatnak a jogokból, mint lehetne. S ha baj van, fűhöz-fához kapkodnak, felisbbszervekkel takaróznak, menetségeket keresnek az őszinte beismerés helyett. Ezt tette Győri Balázs és Tóth Ernőné is. Amikor a megyei pártbizottság egyik tagjával ebben az ügyben a két községi vezetővel beszélgetést folytattunk, arra kértük őket, hogy a pártbizottsághoz érkezett észrevételekre adjanak őszinte választ. Volt egy olyan pontja is a levélnek, hogy a tanácselnök a község központjában egyik olyan barátságos juttatott házhelyet, akinek háza van, aki már épít is a házat. Erre az észrevételre a tanácselnök azt válaszolta, hogy ilyenről egyáltalán nem tud. Pedig — mint utóbb kiderült — az észrevétel jogos. A kérdéses házhelyet az előző években maga a tanácselnök használta. Ez — mint mondtam szokás — „kére is esett”, mert a házhely majdnem szemben volt a tanácselnök lakásával. Csak éppen a tanácselnök „nem vetéreszre”, hogy ház épül a szomszédban. (Már a tetépitésnél tartanak). Azt sem vette észre”, a tanácselnök, hogy a házhely még nincs is az illető nevében. Kíváncsisággal építési engedélyt sem lehet. Minthogy nincs is, hi-

szen erről a tanácselnök-helyettes behatáon tájékoztatott bennünket. Érdekes, hogy a Lipucz névű házigatlatnak menetét milyen figyelemmel tudták kísérni, de hogy a szomszédban ház épül — engedély nélkül — arról nem tudták. Azt hiszem ezt az álláspontot a felügyeleti szervek aligha veszik majd figyelembe a vizsgálatnál. Mert alapos vizsgálatra van szükség. A községben sok mindent beszélnek még a községi tanács szabálytalan pénzkiszárolásáról, jogtalan munkabérek kifizetéséről és egyeből. Győri Balázs — ahogy elmondotta — maga is szeretné a felmerült problémákat tisztázni. Nos, ha ezt Győri elvtárs őszintén mondogta, akkor nagyobb önkritikával, szigorúbb önvizsgálattal kell mérlegre tennie a saját munkáját, a leírt ügyben való szereplését. Mert az eddigi vizsgálat során az önkritika legkisebb szikráját sem lehetett felfedezni magatartásában. Hiszen ki is jelentette, hogy semmiben nem érzi magát hibásnak. Ilyen magatartás után nem lehet csodálkozni, hogy Lipucz Józsefné a megyei pártbizottsághoz írt levelében úgy tette fel a kérdést: „Kitől várhatok segítséget.” Mert, hogy sem a tanácselnöktől, sem a tanácsbíráktól nem várhat, az a fentiek alapján nyilvánvaló.

A FELETES TANÁCSI

szervek feladata lesz, hogy behatáon megvizsgálják: egy országosan is jól ismert „előjáró” községben, hogyan fordulhatnak elő ilyen szabálytalanságok, hogy elhíthet vissza egyesek a dolgozók által rájuk ruházott jogkörrel? A Napló olvasói nyilván kíváncsiak lesznek a kivizsgálás eredményére. A szerkesztőség pedig szívesen ad majd helyt a járási tanács tájékoztatójának, ami biztosan okulásul szolgál mások számára is.

Pallás Imre

Ami rontja a vendéglátóipar hírnevét...

Augusztus első felében Hajdúbágyon nyaraltam családommal. Az egyik napon — egy határozottan, hogy a „Napsugár” kisvendéglőben ebédeljünk. Délután két óra után mentünk, s mindössze 3-4 asztalnál ültek vendégek. Illetve felszolgált volt a helyiségben. Az egyik egy ittas emberrel vitakozott, míg a másik kettő vígan tereferélt, s bár három alkalommal is kértük, hogy jöjjenek asztalunkhoz, ügyet sem vetettek rájuk. Végre 25 perc elteltével az egyik felvette rendelésünket. A megrendelt ebéd 10 perc múlva ugyan az asztalunkra került, de nem volt benne köszönet, mert a leves is, a főzelék is hideg volt. A közeli konyhában élénk veszekedés volt, s bizonyára ezért kaptunk hideg ételt). A higiénia is kifogásolható. Míg a vendéglő kívülről szemlélve kellemesnek, hangula-

tosnak, tisztának látszik, addig bent az üres asztalokon kenyérdarabok, kenyérmorom nem lévén strandidő — úgy határozottunk, hogy a „Napsugár” kisvendéglőben ebédeljünk. Délután két óra után mentünk, s mindössze 3-4 asztalnál ültek vendégek. Illetve felszolgált volt a helyiségben. Az egyik egy ittas emberrel vitakozott, míg a másik kettő vígan tereferélt, s bár három alkalommal is kértük, hogy jöjjenek asztalunkhoz, ügyet sem vetettek rájuk. Végre 25 perc elteltével az egyik felvette rendelésünket. A megrendelt ebéd 10 perc múlva ugyan az asztalunkra került, de nem volt benne köszönet, mert a leves is, a főzelék is hideg volt. A közeli konyhában élénk veszekedés volt, s bizonyára ezért kaptunk hideg ételt). A higiénia is kifogásolható. Míg a vendéglő kívülről szemlélve kellemesnek, hangula-

Garay Béla
Konyár, Felszabadulás u. 60. sz.

A csökmői Alkotmány és Arany János utcabeliek problémája

Az elmúlt években a község főutcáján, a Kossuth utcán két új kutat fúrtak. A kutak igen jól működnek, s a környékieknek ez nagy örömet okoz. Mi azonban, akik az Arany János és Alkotmány utca sarkon lévő kútból hordjuk a vizet, ezt nem mondhatjuk a kut a falu lezűdőbb kútja, gyakran alakítják karosról kerekre, vagy éppen fordítva. Jelenleg karosnak nevezik. Rosszul van konstruálva, el van hanyagolva az egész víz-emelő szerkezet, ezért gyakran elromlik és ilyenkor a két kilométer távolságra eső kútból kell a vízszükségletet elhozni. Vannak azonban idősebb emberek, akik már nem bírnak nagy távolságról cipelni,

ilyenkor a túlfolyó csövön mefúrták, a Kossuth utcán két új kutat fúrtak. A kutak igen jól működnek, s a környékieknek ez nagy örömet okoz. Mi azonban, akik az Arany János és Alkotmány utca sarkon lévő kútból hordjuk a vizet, ezt nem mondhatjuk a kut a falu lezűdőbb kútja, gyakran alakítják karosról kerekre, vagy éppen fordítva. Jelenleg karosnak nevezik. Rosszul van konstruálva, el van hanyagolva az egész víz-emelő szerkezet, ezért gyakran elromlik és ilyenkor a két kilométer távolságra eső kútból kell a vízszükségletet elhozni. Vannak azonban idősebb emberek, akik már nem bírnak nagy távolságról cipelni,

Nagy László
Csökmő, Széchenyi u. 65. sz.

Megszépült az életük

Ketten a gazdagodó szövetkezetek közül

Több száz szövetkezeti család él Újirázon. Munkájuk, megélhetésük odaköti őket a faluba. Gazdagodnak a szövetkezetek, gazdagodnak a tagok. Évek óta a berettyóújfalui járás legjobb termelőszövetkezte az Újirázi Aranykálász. Már a szövetkezés idején megfogadták az emberek: csak úgy boldogulhatnak egyenlően is, ha az egész szövetkezet gyarapodik. A tagok és a vezetők azóta is arra törekednek: évről-évre fejlődjen a közös gazdaság, jobban éljenek a tagok. Az emberek megtalálták számításukat a termelőszövetkezetben. Szorgalmasak, igyekvők, lendületesek a munkában. Ezek közül a szorgalmas gyarapodó szövetkezeti tagok közül most kettőt bemutatunk.

Beszédes,

jó kedélyű asszony

— Abban a házban lakik Cegle Jánosné, amelynek tejeit televíziós antenna nyújtózik a magasba — igazított utba két iskolás kislány Újirázon. Néphadsereg utca 12. Csinos, nagyablakos ház, virágoktól illatos kert. Csak a kislányt találtam odahaza, édesanyja kint dolgozott a határban, Cegléné munkacsapat-vezető az Újirázi Aranykálász Termelőszövetkezetben. Már ötödik éve. A szövetkezet vezetőjéhez tömören így jellemezte az asszony munkáját: — Rátermett asszony, érti a dolgát.

Gépkocsink mögött fehérporfleg kavargott. Kővesdombra utaztunk, ahol Cegléné munkacsapata vágta a kenderet. Tizenkét asszony és lány hajladozott a kenderfalakban. Közülük egy kaskab-

vet fent. Férfi sem értette volna jobban a módját ennek a munkacsapatban nem ritka műveletnek. Szinte örökösen kell élesíteni a kendervágó kaszát, mert kicsorbult élv szerszámmal nem halad a munka.

Beszédes, jó kedélyű asszony Cegle Jánosné. S ez a hangulat uralkodik a munkacsapat tagjainál is. Tréfakozva, előde végzik napi feladataikat. A munkacsapat-vezető elmondotta, hogy székelyként vállaltak 2,5 hold kukoricát, 1700 négyzetööl cukorrépat, 1500 négyzetööl napraforgót és 1700 négyzetööl kender művelésre. Most a kender vágásának van itt az ideje. Ö négy nap alatt betakarítja vállalt területéről a fontos ipari növényt, de a többiek sem sokkal maradnak el mögötte. Ezt a munkát is premizálják a szövetkezetben és azóta javult a kender minősége, de ugyanakkor gyorsult a munka üteme is. Naponta személyenként négy munkakegység teljesítenek a kender vágásában csapatának tagjai. Ez pedig 120 forintra tehető.

Dől a kender, gyűlik a rend a földön. Cegléné a fiatal lányokra mutatott.

Duna televíziót vásárolt

— Ez a munka a kezük alatt. Egy óras ebédszünetükben elbeszélgetnek a televízió műsoráról, a faluban történő vagy történi eseményekről. Ezek közül említett néhányat. A falu idősebb nemzedékének az lenne a kívánsága, hogy alkalmassint népdalok is énekeljenek a televízióban. Majd pedig a munkacsapat tagjainak kérését tolmá-

csolta. Több jó filmet és színdarabot szeretnének látni a tv képernyőjén. Unalmasnak tartják például azt, hogy a Veszprém megyéről szóló híradó filmet már többször is mutatták. A televízió meghódította a fiatalokat. Estéknél benépesül a tanácsháza klub-

Amióta szövetkezeti gazdák

— Amióta szövetkezeti gazda vagyok, — annak már pedig öt éve, — még egyszer sem fordultam a vezetőséghez előleg kérelemmel. Tudni illik, aki szorgalmasan dolgozik az jól megélhet a mi szövetkezetünkben.

Igy kezdjük a beszélgetést Szpisják Jánossal, az Újirázi Aranykálász Termelőszövetkezet tehénészével. A középkorú férfi telve lendülettel és nagy-nagy akaratával végzi feladatát. Ennek meg is van az eredménye. Az elmúlt évben nyolc tehent gondozott, a darabonkénti fejési átlag 3160 liter tej volt. Havi keresete körülbelül 2250 forintra tehető. Az idén túlszárnyalja még a tavalyi teljesítményét. Az eddigi eredmények leg-alább is azt mutatják. Az első felévi összesítés szerint az egy tehénre eső fejési átlagban elérte az 1700 litert.

Óttagú családja van Szpisják Jánosnak. Azon fíradokok, hogy felesége és a gyerekek kényelmes, szépen berendezett otthonban, nyugodt körülmények között éljenek. A család háza tornác előtt szőlőerdő zöldell. A szobában modern bútor, rádió, lemezjátszó hívta fel magára a figyelmet. A városi kultúra levegője érezhető és érzékelhető már Szpisjákék otthonában.

Van is miből gyarapodniuk. Sok mindenre telik a szorgalmas ember jövedelméből. Leg-

terme, a tv szerelmeivel. Jó már a mi munkacsapat-vezetőnknek, mert nem régen vásárolt Duna televíziót, így most már odahaza nézheti a műsort. Azelőtt ő is velünk együtt tartott, együtt szórakoztunk — így Makovényi Irén.

Sokasodtak, zúgtak bennem az élmények. A mosolygó arcok mögött éreztem a lélek őszinte váromlását. Gyűlt a kender halomba és a frissen vágott növény különös illatában megszépült emberi sorok vallottak a boldogságról...

Amióta szövetkezeti gazdák

— Amióta szövetkezeti gazda vagyok, — annak már pedig öt éve, — még egyszer sem fordultam a vezetőséghez előleg kérelemmel. Tudni illik, aki szorgalmasan dolgozik az jól megélhet a mi szövetkezetünkben.

Igy kezdjük a beszélgetést Szpisják Jánossal, az Újirázi Aranykálász Termelőszövetkezet tehénészével. A középkorú férfi telve lendülettel és nagy-nagy akaratával végzi feladatát. Ennek meg is van az eredménye. Az elmúlt évben nyolc tehent gondozott, a darabonkénti fejési átlag 3160 liter tej volt. Havi keresete körülbelül 2250 forintra tehető. Az idén túlszárnyalja még a tavalyi teljesítményét. Az eddigi eredmények leg-alább is azt mutatják. Az első felévi összesítés szerint az egy tehénre eső fejési átlagban elérte az 1700 litert.

Óttagú családja van Szpisják Jánosnak. Azon fíradokok, hogy felesége és a gyerekek kényelmes, szépen berendezett otthonban, nyugodt körülmények között éljenek. A család háza tornác előtt szőlőerdő zöldell. A szobában modern bútor, rádió, lemezjátszó hívta fel magára a figyelmet. A városi kultúra levegője érezhető és érzékelhető már Szpisjákék otthonában.

Van is miből gyarapodniuk. Sok mindenre telik a szorgalmas ember jövedelméből. Leg-

Bieliczky Sándor

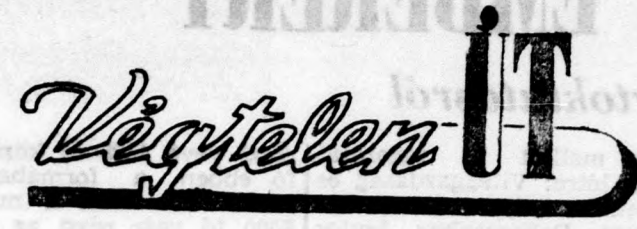
NAPLÓ

1. oldal — 1964. augusztus 23.

megvásárlása e... tatott. Vajon m... zot adhat benne... 1957-es (A hall... összefoglalása u... zatosság olyan... vető kötetben... az új variációk... utolsó sorban: a... bíralt Weöres a... lász Gábor által... jény"-nek nev... mennyi változo... A kötet olyan... het egyáltalán... vezni azt, ami... kat ismételtet... elébb a megérte... gyönyörködés... ugyanaz a felem... gott el, ami... Weöres nevével... Egyrészt a csod... még ezt is lehe... pes a nyelv, ily... tathat meg hoz... Másrészt az ide... lyenként biztos... ban, hogy a ve... kem szánta, ne... nak, igaznak... szöveget szavai... azzal sem törd... jogosulatlaná... a kritikát, de... megjegyzések... hiszen a Köszön... következők száza... bízza. Kezdem az ut... kérdéssel: Ford... estre, újabb m... esetleg beszélh... ars poéticaja n... költészetét továb... külső világ ellen... zárkózása talán... sebb lett, hisze... tús Emberral, v... való szembefer... hettük esetleges... kategóriái filoz... pontosabbak, álta... nvűvé teszik... Amit erről ír, a... köntösből: a be... lan, a külső vilá... belső időtlen, a... natvni és érde... álarca az igazna... gesnek az igaz... A KÜLSŐ ÉS... tete a kötetben...

KOVÁCS JÓZSEF:

E rőtlen volt még a nap, de... az éles márciusi szél fel... szártotta a kockakövek vizét... Az út menti árokban és a... szántók lapályain összegyűlt... hólét fogyadozó jég borította... A fiatal ember a város széli... téglagyár után a szikkadó há... tú barázdákat, s az utat-kísérő... jégszalagot nézegette. Gondol... lai nekiramodtak, mint a... meleget hozó szél. A városban mindig beleüt... közik valamibe a tekintet, há... zakba, kirakatokba, tűzfalba... s a gondolat is megreked a... hétköznapi utcájában — nem... nyúlhat a távolba, nem ölelheti... a tanyákkal telítőd... delt síkságot, nem követheti a... messzibevező utat, nem emel... kedik a magasban feszülő ég... boltozathoz, nem érzékeli a végte... len. Messzire akart látni. Hunyori... ritott, erőfeszítést, de nem sikerült. Szemhéja alatt érezte... a gyűlölet könnyét. — Sokat romlott a szemem... — gondolta. Régióta érezte már... esténként, amikor égő szemé... re tette kezét; s hiába akart... szüire vagy Enikőre gondol... ni, földtörténeti korok, Calig... gula vagy a túrannus bűjt elő... agyából; — s mindig csak a... másnapni szemináriumig jutott... el. Most nem akart ezzel tördö... ni. A megújulás első lehetetl... kívánta ellopni a mezőtől, ré... szévé, részesevé lenni az át... alakulásnak. Ahogy ment, a... macskakövek csengése is mu... zika volt, citerázó. Vékonys... zálú, barna hajával kis szelek... jászadoztak. Széles, kerekkepű asszony... kerékpározott el mellette, az... tán egy tömött, bordó-dukkkó... zású Pobeda húzott el utána. A... reggeli pára még alig szál... lott fel, kihalt, forgalmatlan... volt az út. A fiú gondolta, h... gy itt aligha kap kocsit, ki... kell bandukolnia a sorompóig... Jól látta a vasúti töltést, s... a bogárhátú, macskaköves út... megtörésénél, felhúzott sorom... pó után kaphaszkodó fák tövé... nél: az órházat. Szaporozta... lépteit, jókat szippantott a... földköz levegőből. Sajnálta Eni... kőt, amiért most is kőfalak... között kell lennie, s nem élheti... át a végtelességgel való találko... zást, a megelégedés folyamatát. Tudta, hogy beszélnie is kár... lesz talán élményéről, mert az... csak az ő számára élmény, s... szavai az eleven valóság fény... képének homályos vagy túl... fixirozott változatai lesznek. Mégis vágyta a találkozást, s... szeretett volna minél előbb... esetlen, csonka, törött mondatokkal a kettejük vilá... gába lépni, ahol a félmondatok... is értelmes egészek, ahol... egyetlen szó azonos képzelet... sorozat idez, s a kimondatlan sz... vak is hallhatóak. Amíg a sorompóhoz ért két... koci is elsurrant mellette. A... szembejövőkét nem is figyelte... az elszalasztott lehetőség... bosszantotta. Rágyújtott, fel... ilt az út kanyarulatán húzódo... fehér-feketére meszelt beton... korlátra. Nem esett jól a cig... retta, félig égvé eldobta. Roh... hanni, száguldan akart. Beül... ni a kényelmes hátsó ülésbe, gyönyörködni az elmaradozó... táj képeiben, közben értelmes... intelligens utátszakkal bes... szelgetni, rádiózni. Gyorsjárású Volga tűnt fel... az úton. Leugrott a korlátról... intégetett. A kocsi elsuhan... csak a két vigyorgó arc ho... mályos képe maradt a szem... előtt. Értetlenül állt az útszé... len, nem tudta, miért nem áll... tak meg. — Persze, hivatali kocsi... — gondolta később. Amikor a kis... maszek Skoda is faképnél... hagyta, már kissé magabaro... skadt. — Azt hiszik, otthonatlan... csavargóval van dolguk, aki... bepíszkítja a drága kocsit —... mormogta. Dühösen ült vissza a korlát... ra. Megaláztatnak érezte... magát, csalódott volt. Szeretett... volna végignézni az úton, ameddig csak ellát, de önma... gánál tovább nem látott. Bele... szorult, lefojtódott a lelkebe... valami nehéz érzés. Harcokosi-zúgású, viharvert... teherautó fordult ki az órház... mögül. Lassan, rázkódva, zö... työgve göngyöltette kerekei... alá az út szőnyegét. — Ócskavas... — gondolta a fiú — csak nagy hang, semmi... más. A motorház inkább erősítet... te a hangot, mint gyengítette, de... a motor időnkénti prűszköl... léseit igyekezett elnyelni, mint... ha szegynélne, titkolni akarná... Amint a fiúhoz ért, felsikoltot... tak a fékpofák. Borostás, kö... vér arcú ember nyitotta ki a... kocsiajtót, s kihajolva odaszólt... a fiúnak: — Hova igyekszik, édes... öcsém? — Édes öcséd a radai rosseb... — gondolta a fiú, de csak any... nyit mondott: — Messzire. — Egy darabon elvihetjük... — mosolygott a férfi. — Az jó lesz — mondta a fiú, pedig azt gondolta, elég... baj, hogy ilyen tragacson, nem... ilyen emberekkel kell utaznia. Fél... szemmel a kocsi mögé sandított... nem jön-e inyére való jármű, aztán a hágsóra lépett... lezöttent az ülésre és bevágta... az ajtót. A vezetőfülkébe olyan volt... mint egy horpadt, tört-zomán... cki edény belseje. A szélvédő... üvegen vízecseppek helye szür... kéltett, a műszerfalon órák hely... elveit látogtatt. — Hová mennek? — kérde... zte a fiú. Közben azt figyelte, hogy... a kockaköveket aszfalt váltotta... fel. — Boldogfalvára — mondta a... kocsi kocsikísérő. A fiú ránézett... Gyűrűlt kordbárony kabátjából... majd kibuggyant elhízott felső... tete. Szálkás kis bajusza volt... és orra szegletében szemölcs... ölt. — Erdekes név — mondta a fiú... Nem hallott még róla, nem tudta... hol lehet. — Az — hagyta helyben a... kocsi kocsikísérő, de nem magyaráz... ta, hol van. — Magát nem vihetjük ad... dig, csak a 240-es kilométer... köig — mondta a sofőr. Vékon... y, feketekepű ember volt, a fiú... hátradőlve csak a volánt markol... tó kezét látta. — Az hol van? — kérde... zte a fiú. — Az Egvetérs Tsz határ... rán — mondta az öreg kocsi... kísérő. — Onnan már könnyen... kap másik kocsit. A fiatal ember kifelé bá... mult. Belenézett a vissza... pillantó-tükörbe, szánalmasan... soványan látta magát. Nem tudta... eldönteni, mennyit torzít a visszapillantó. — Mikorra érünk oda ezzel... a... — Ha máma nem, hát holnap... — nevetett az öreg. — Az a... fontos, hogy odaérjünk. — Nem érdemes sietni —... toldotta a sofőr. — Azért ka... rambolozott ez a kocsi is, mert... rohantak vele. Aztán ötven... nyolcban generáljavítás... mégse jó. Lépésben kell vele... menni. — Jó ez, te Pista — nézett... rá a kővér férfi — csak éppen... nem bír akármilyen utat. — Milyen gyártmány? —... kérdezte a fiú. — A motor miénk, csak a... karosszéria szovjet. — Azt láttam, bele van pre... selve a motorháza a „Gorkovszkij... Zavod”. — Hallgattak egy ideig, az... utat nézték. — Jó idő lett — szólt a fiú. —... Mikor jöttünk, bundában is... fáztam, most meg a kiskabát... bát is lekvánkozok — mondta a... vezető. — Mire odaérünk egy csepp... jég se lesz, minden felenged... vélte a kocsi kocsikísérő. — Jó lenne — szólt a fiú. Ar... ra gondolt, jó lenne, ha a lelk... ek is felengednének, akár... csak a kései fagy. Szembefordultak a nappal... Már magasra tornáztta fel ma... gát, nem vágott a szemükbe. — Mit szállítanak? — kér... dezte a fiú. — Hol ezt, hol azt. Krump... lit, zöldséget, dinnyét, szóval... mindenfélét. Most üresen me... gyünk vissza. Tudja, először... mifelénk jártak az autók: mun... kásokkal, most meg a város... felé: terménnyel — mondta az... öreg. — Hát maga mi járatban? —... kérdezte a sofőr. — A kislányhoz igyekszem... Vonatra nincs pénzem, kényte... len vagyok így utazni. Először... próbálom, nem sok sikerrel. — Vagy ki tudja — szólt a... sofőr — mégiscsak előbbre jut... ha nem ücsörög a korláton. — Nem dolgozik? — húzta... össze szemöldökét a kocsi kocsik... és. — Egyetemre járok. — A férfi arcán megnyihültek... vonások. — Ja, az más. Azért jó ma... guknak, hallja, egyetem, kisl... lány...

— Orvos lesz vagy tanár? —... tudakolta a sofőr. — Tanár. — Ösztöndíj? — Kevés, 300. — Hazulról támogatják? — Igen. Bár nekik se nagyon... van. — Munkásember az édesap... ja? — Az. — A kocsi kocsikísérő bólogatott, a... fiú meg arra gondolt, szépen... lefestette magukat, ezek azt... hiszik, nagyon szegények, nem... is gondolják, hogy otthon tévé... áll a sarokban, s ő zsebrádió... mellett szokott elaludni a kol... légiumban. Autó-stoppra is... csak azért szánta rá magát, hogy... a vonatjegy árán el tud... jának menni Enikővel valami... jobb mulatóba. Kényelmetlenül érezte ma... gát, előre csúszott az ülé... sen. Jó darabig hallgattak, az... elvonuló tájat nézték. A kocsi... kísérő krákolgott. — Azért... fiatal ember — szólalt meg aztán — mi köze... lebb vagyunk magukhoz, mint... maguk, egyetemisták mihoz... zánk... — Nem értem. — Hogy is mondtam, tudja, sok... része azt hiszi, ha tanult... valamit, akkor már mindent... tud és átnéz másokon. Pedig... ha tanult ember is valaki, nem... biztos, hogy valóban ember. — Ez igaz, de hát hogy van... nak közelebb, fizikailag, föld... rajzilag? — Nem... emberileg! — mondta, s a sofőr felé fordult, nézte... a kopár szikét. Látszott rajta... nem szívesen mondta, amit... mondott. A fiút meghökkenítették a... szavak Szereti apját, anyját, elbeszélget a ruhatárossal, elő... re köszön a portásnak, a szá... kácsnokot kezitszókolomozza. Szereti az egész munkássz... tályt — gondolta, ugyanakkor...

— Na, itt befordulunk —... szólt a sofőr. Kettőt-hármat... tekert a kormányon, míg be... álltak a csárda mellé. Nehezen... lehetett helyet találni, a szűk... mellékutca telisteli volt csill... gó személykocsikkal. Csuppog... sarban kellett keresztülvá... gniuk a fogadóhoz. A sofőr és... a kocsi kocsikísérő csizmát viselt, könnyen átszelték a hatalmas... pocolyát. Nem fogta őket a... sár. A bejárat előtti vöröstégla... járdán leverték lábukról a sa... rat, úgy mentek be. Nagy, fe... hér termek világítottak szem... mükbe. A belső teremben ül... tek le, nehéz, szépen faragott... asztalokhoz. A székek is tölgy... fából voltak, díszesen faragva... Sok vendég volt, a pincér a... külső teremben forgolódott, fehér... inges, nyakkendő s... fiaik körül. Ahol ültek, hatá... lmas, búboskemence formájú... tűzhely simult a falhoz, az is... fehérre meszelten és hidegen... Fehér volt itt minden, az em... berek is sápadnak látszóttak... a szűk ablakon bederengő... fényben. A fiú nem érezte jól magát... Gondolkodott, nem lenne... jobb otthagyni útársáit és... más kocsival továbbmenn... Kédes, jóindulatú emberek, meg... értette magát velük, de sajnál... ta az időt haszталanul eltölteni... Kiadós rezzelet volt a menzán, nem érzett éhséget. Gondolta, majd menetközben... megveszi a magával hozott há... romhuszas felvágottat. Zaklatott volt. Nem tudott... dönteni. — Hozassanak nekem egy... pohár szódát, ha jönne addig... a pincér — állt fel. Elindult a... mellékelyiség felé. — Az öreg ránézett a sofőrré. — Rendes fiúnak látszik —... mondta. — Annak — ingatta fejét a... sofőr — nem beképzelt. — De van benne valami, ami... nekem nem tetszik. Nincs nála... minden rendben. — Majd rájön 6 is. A fiú maszatolnak érezte... magát, megmosdott. Sokáig... törülközött csikós zsebkendő... jébe. Nem tudott határozni... Visszament az asztalhoz. Bar... na bőrtárcájából cigarettát hú... zott elő, lapogatta, ujjá között... forgatta. Meggyújtotta, érezte... torkán a kaporást. — Hozhatnák már a szódát... — gondolta. Félíg se szívta, mikor jött a... pincér. Három halászlevet ra... kott az asztalra, kis bogrács... ban, alatta kék karimájú por... celán tányérral, felszalvétával. Aztán magas, felfelé öblösödő... torkú poharakban málnaször... pöt. A fiú firtatva nézett a sofő... re, kocsi kocsikísérőre, majd a... pincérre kapta tekintetét. — Bocsanat, tévedés történt, én... szódát kértem. — Meg se szólalhatott a pincér, a... kocsi kocsikísérő hűsös, duzzadt... ajka között mormolta: — Ne haragudjon, a szódá... ról megfeledeztem, de az em... berségről nem. En kértem a... halászlét. Remélem, nem sér... tem meg vele. A fiú tátogott, csodálkozó, meglep... ett arccal nézte az öreget, a... fejebűbján kopaszodó, új vendég... hez siető pincért. — Nem fogadhatom el, át... vertem őket — gondolta. A sofőr cigányos arca szé... lesre húzódtott a mosolytól. — Fogadja el — mondta. Nem tudta a fiú, mit te... gyen? Egyáltalán nem ér... tetten, miért hozták neki. — Ne vegye sértésnek a... fiatal ember — mondta az öreg —, tudom, maguk önértetek. Ez... nem könyörömadami, maga... nincs is arra szorulva, s ha így... lenne se fogadná el. Baráti... meghívásnak tekintse az ég... szet. — Jó — bólintott a fiú. Fanyelű, fényes pengéjű... bicskát húzott elő az öreg, ke... nyeret aprított a halászlébe. A... sofőr nagyot harapott a ke... nyérből, úgy szűrsölte hozzá a... forró levést. A fiú egy darab... tot tört a kenyérből, utána ő... is harapta. — Tudja, a fiamat látom... magában — mondta a kocsi kocsik... és — és majdnem minden... fiatalban. Mesélni kezdett a fiáról. Most huszonegy éves. Schol... se találta helyét, mindig vándorolt. — Januárban jött vissza... Miskolcra, jól érzi magát a fa... luban — fejezte be a történe... tet. A sofőr és a fiú szótlanul... evett. Az öreg újabb történet... be kezdett. — Tizenkét óra vonul... tam

Film ÖZVEGY MENYASSZONYOK (Magyar film)

PRO: 1. Vigjáték. Manapság, amikor a humor patakja me... lehetően gyéren ösgördezik... s a mulattatás művészete sok... sor iparrá silányul, hálásak... vagyunk minden vídám pillan... natért, tréfas ötletért, nevet... tető szituációért. Az Özvegy... menyasszonyok többször mo... solvtt fakaszt, helyenként... még kacagóorkánt is tud kel... teni. Az alapötlet — egy há... zasságádelgő szimuláns szél... hámszágai — önmagában is... figyelmet érdemel. 2. A film mai témát dol... goz fel: a történet — amelyet... egy újságíró nyomán írta... meg a szemfüles szerzők —... napjaink egyik társadalmi je... lenségére hívja fel a figyelm... et s egyúttal általános em... beri tételeket is megfogal... mazzák. 3. Rangos gárda működik... közre Gertler Viktor alkotá... sában, több Kossuth-díjas és... érdemes művész is. Ameny... nvire megírt szövegük enged... di, becsülettel komédiáznak, főleg Pécsi Sándor és egy... epizód szerepben a kitudó Rajz... János, Garas Dező — szere... pének megfelelően — csunya... és ellenállhatatlan. A sokszá... mú ara közül talán Soós Edit... legvonzóbb: megérdemli a... film végén a menyasszonyi... fátylat. KONTRA: 1. A film humora sokszor... erőltetett: sokszor az az érzé... sünk, hogy „ezt a viccet már... hallottuk valahol”. Nagyon... sokat ismételt a rendező. A... fejüket kapkodó turisták lát...

— Na, itt befordulunk —... szólt a sofőr. Kettőt-hármat... tekert a kormányon, míg be... álltak a csárda mellé. Nehezen... lehetett helyet találni, a szűk... mellékutca telisteli volt csill... gó személykocsikkal. Csuppog... sarban kellett keresztülvá... gniuk a fogadóhoz. A sofőr és... a kocsi kocsikísérő csizmát viselt, könnyen átszelték a hatalmas... pocolyát. Nem fogta őket a... sár. A bejárat előtti vöröstégla... járdán leverték lábukról a sa... rat, úgy mentek be. Nagy, fe... hér termek világítottak szem... mükbe. A belső teremben ül... tek le, nehéz, szépen faragott... asztalokhoz. A székek is tölgy... fából voltak, díszesen faragva... Sok vendég volt, a pincér a... külső teremben forgolódott, fehér... inges, nyakkendő s... fiaik körül. Ahol ültek, hatá... lmas, búboskemence formájú... tűzhely simult a falhoz, az is... fehérre meszelten és hidegen... Fehér volt itt minden, az em... berek is sápadnak látszóttak... a szűk ablakon bederengő... fényben. A fiú nem érezte jól magát... Gondolkodott, nem lenne... jobb otthagyni útársáit és... más kocsival továbbmenn... Kédes, jóindulatú emberek, meg... értette magát velük, de sajnál... ta az időt haszталanul eltölteni... Kiadós rezzelet volt a menzán, nem érzett éhséget. Gondolta, majd menetközben... megveszi a magával hozott há... romhuszas felvágottat. Zaklatott volt. Nem tudott... dönteni. — Hozassanak nekem egy... pohár szódát, ha jönne addig... a pincér — állt fel. Elindult a... mellékelyiség felé. — Az öreg ránézett a sofőrré. — Rendes fiúnak látszik —... mondta. — Annak — ingatta fejét a... sofőr — nem beképzelt. — De van benne valami, ami... nekem nem tetszik. Nincs nála... minden rendben. — Majd rájön 6 is. A fiú maszatolnak érezte... magát, megmosdott. Sokáig... törülközött csikós zsebkendő... jébe. Nem tudott határozni... Visszament az asztalhoz. Bar... na bőrtárcájából cigarettát hú... zott elő, lapogatta, ujjá között... forgatta. Meggyújtotta, érezte... torkán a kaporást. — Hozhatnák már a szódát... — gondolta. Félíg se szívta, mikor jött a... pincér. Három halászlevet ra... kott az asztalra, kis bogrács... ban, alatta kék karimájú por... celán tányérral, felszalvétával. Aztán magas, felfelé öblösödő... torkú poharakban málnaször... pöt. A fiú firtatva nézett a sofő... re, kocsi kocsikísérőre, majd a... pincérre kapta tekintetét. — Bocsanat, tévedés történt, én... szódát kértem. — Meg se szólalhatott a pincér, a... kocsi kocsikísérő hűsös, duzzadt... ajka között mormolta: — Ne haragudjon, a szódá... ról megfeledeztem, de az em... berségről nem. En kértem a... halászlét. Remélem, nem sér... tem meg vele. A fiú tátogott, csodálkozó, meglep... ett arccal nézte az öreget, a... fejebűbján kopaszodó, új vendég... hez siető pincért. — Nem fogadhatom el, át... vertem őket — gondolta. A sofőr cigányos arca szé... lesre húzódtott a mosolytól. — Fogadja el — mondta. Nem tudta a fiú, mit te... gyen? Egyáltalán nem ér... tetten, miért hozták neki. — Ne vegye sértésnek a... fiatal ember — mondta az öreg —, tudom, maguk önértetek. Ez... nem könyörömadami, maga... nincs is arra szorulva, s ha így... lenne se fogadná el. Baráti... meghívásnak tekintse az ég... szet. — Jó — bólintott a fiú. Fanyelű, fényes pengéjű... bicskát húzott elő az öreg, ke... nyeret aprított a halászlébe. A... sofőr nagyot harapott a ke... nyérből, úgy szűrsölte hozzá a... forró levést. A fiú egy darab... tot tört a kenyérből, utána ő... is harapta. — Tudja, a fiamat látom... magában — mondta a kocsi kocsik... és — és majdnem minden... fiatalban. Mesélni kezdett a fiáról. Most huszonegy éves. Schol... se találta helyét, mindig vándorolt. — Januárban jött vissza... Miskolcra, jól érzi magát a fa... luban — fejezte be a történe... tet. A sofőr és a fiú szótlanul... evett. Az öreg újabb történet... be kezdett. — Tizenkét óra vonul... tam

Weöres Sándor:

TÚZKÚT

[Magvető, 1964]

WEÖRES KÖTETE már megvásárlása előtt foglalkoztatott. Vajon miféle újdonságot adhat benne a költő az 1957-es (A hallgatás tornya) összefoglalása után? A változatosság olyan nagyságát követő kötetben észrevehető-e az új variációk? És nem utolsósorban: az oly sokszor bírált Weöres attitűd, a Halász Gábor által „urifíus főlény”-nek nevezett tartás mennyit változott?

A kötet olvasása után (lehet egyáltalán olvasásnak nevezni azt, amikor verssorokat ismételve az ember, előbb a megértés, aztán a gyönyörködés kedvéért?) ugyanaz a felemás érzés fogott el, ami mindeddig is Weöres nevének hallatára. Egyszerűt a csodálat, hogy még ez is lehet, erre is képes a nyelv, ilyen zenét szóval tathat meg hozzáférő verssel. Másrészt az idegenség — helyenként biztos vagyok abban, hogy a verset nem nekem szánta, nem az olvasónak, igaznak vélem a Köszöntés szavait: „Értenek-e, azzal sem törődöm”. Szinte jogosulatlanul teszi nemcsak a kritikát, de az értékelő megjegyzések mindegyikét, hiszen a Köszöntés mindezt a következő század emberére bízta.

Kezdem az utólagos feltett kérdéssel: Fordulatról semmi esetre, újabb módosulásokról esetleg beszélhetünk. Weöres ars poetica nem változott, költészetét továbbra is a külső világ ellenére építi, elzárkózása talán még teljesebb lett, hiszen a nagybeütés Emberlét, Emberiséggel való szembe fordulást tekintették esetlegesnek, mostani kategóriái filozófiailag is pontosabbak, általános érvényűvé teszik mondandóját. Amit erről ír, az a régi új köntösben: a belső változatlan, a külső világ esetleges, a belső időtlen, a külső pillanatnyi és érdektelen, csak álarcra az igaznak, a lényegesnek, az igazi énnék.

A KÜLSŐ ÉS belső ellentéte a kötetben másként is

jelen van. Nevezetesen abban, hogy a Weöres-költészet zömét nem a magabizárkózást sugárzó versek adják, hanem a legváltozatosabb témák minden formát felhasználó, új formákat teremtő megversei.

TELJESEN SZOKATLAN volt a sokat vitatott Antik eklóga. A kötetben Fairy spring I—VII. című nagyobb lélegzetű költemény részeként már kevésbé elütő Weöres oeuvre-jétől. Hiszen az alap gondolat — a halál és a szerelem közelsége — „beillik” költészetébe, az elmúlás „virrasztó halál” állandó kísérője volt eddig is. Viszont az erotika — a sokakat megbotránkoztató részletnél — érzékibb az azt megelőző — Weöresnél igen kis teret foglalt el eddig. Nos, így egészében a költemény is játéknak bizonyul fikatív gyermek- és kamaszkori élményeket jelenít meg, a leírás egy részletben lehetett ugyan megbotránkoztató (különösen azoknak, akik „hírből ismerve” már a verset ezzel a céllal is keresték), összefüggésében semmi esetre sem a költésztől idegen terméket hozott létre. Az antik eklóga „felháborító” megszólítása — „szép pajtásom” — sokkal inkább a kapcsolat természetére, mint az antikvitásra való törekvése utal.

A részlet közlése lehetőleg szerkesztői tévedés, de a Fairy spring csak gazdagította Weöres-költészetét.

PERSZE LEHETILEN a Tűzkút értékeit, ellentmondásait még ennél lényegesen hosszabb írásban is „egyszuszra” felsorolni. Az irodalmi lapok minden bizonyítással sor kerítenek elemzésre. Az év egyik legizgalmasabb könyvéről van szó, amit a Magvető a szép kiállítással méltón a négyezres példányszámmal kevésbé jelzett. (A könyvet úgy elkapták, hogy pl. a magam hibás példányát — nyolc oldal üresen maradt — hiába próbáltam kicserélni, se jobb, se rosszabb nem maradt. Maros László

Váci Irodalmunk legjobb, legnehezebb, legszebb hagyományait folytatja. Csokonai, Petőfi, Arany, Ady, József Attila, Illyés utóda és örököse. Nem méricskélésre alkalmas szintvonal ez, hanem érthető, amely a hasonló alkalmakat, meggyőződésűeket, hivatásukat köti együvé, eleven árammal-kötelékkel. A felsorolt nevek jelentik az összeforrottságot a néppel, a hálával, az emberiséggel, a hálával, a szüntelenül izzó javítási, cselekedni, használni akarással, jelentik a bátorságot, a nyíltságot, a férfias komolyságot, az egyenes gerincet, a mindennel szembenző szemet, jelentik a művészet magasrendű felfogását, azt, hogy ne a pusztán szép-keresést és széptevést, hanem az ember s az emberi világ megismerését, megújítását, gazdagítását szolgálja.

Természetesen minden költő a maga módján teszi ezt. Váci is. Költészetét két forrásból ered. Annak a férfinak érzelmeiből és gondolataiból, aki elvitte a halál küszöbéig s onnan tért meg az életbe, és magában hordozza az életért minden percében küzdésre kényszerítettek ajzottságát, ebből, meg annak a parasztsarjadéknak magatartásából, aki a nyomor és a kiszolgáltatottság mélysegeiből emelkedhetett és felemelkedett a kommunizmus elfogadásáig és gyakorlati részességéig. Érthető hát, hogy Váci költészet nem egyszerű, nem egyszerű, nem egyhúrú. Bonyolult, sokarcú, nem egyszer ellentétek közt ingadozik; van benne tragikum és öröm, csendes eltűnése, lemondó szomorúság és felfokozott szenvedély, bensőség és agitativ mindenkire szólás, viaskodó reménytelenség és bizakodó, sugárzó hit. Ellentétei, szélső pólusai átmegegyeznek egymással. Itt a megkínzott érzés, hanem egyúttal belekapaszkodás is az életbe, ösztönzés is az életre, kiáltás is az élethez. Valaminek a hiánya nem a belenyugváshoz vezet el, hanem a reménytelenség vagy a gyötörődés uralodik el egy-egy versben, mögötte mindig ott az erőfeszítés, a küzdelem is, amelyben alulmaradt a test és a szív, a megtagadott test és a mindig szenvedélyes szív. Nem harc nélkül esik itt az áldozat. Harc nélkül? Szó sincs róla! Váci egyszerre világos célt követő,

Élő magyar irodalom

VÁCI MIHÁLY (1927)

elhivatott és kitartó harcos. Számára a mélypont: elrugaszkodó talaj. És ez azért van így, mert nem pusztán a maga nevében teszi, amit tesz. Egy osztályhoz, egy néphez, egy eszméhez tartozik, s nem hagyhatja és nem hagyja abba a harcot, amit értük és velük vív. Mint mondtam, Váci kommunista. De nem úgy, hogy a jövőre függesztett tekintettel elsiklik, elcsúsztatja, ami ma rossz. Ellenkezőleg. Hogy sietesse a jó jövőt, segít felderíteni és

megszüntetni ma a rosszat. Mivel tudja, hogy a jó nem más, mint a megszüntetett rossz, s a költő dolga az igazmondás és a felrész, nem pedig a ködösítés és az elandálítás. Szinte emberfeletti erővel győzi le saját és mások gyöngegét, megtorpanását, a könnyebb ellenállás csábításait, a rózsaszínű kedvelő akadémikuskodását. Holott eredetileg nem harcos természetű. De az elhivatottság és a néphez kötöttség mindennél erősebb benne. Szőke és szelíd,

„mint a szél” — ahogy egyik versében írja magáról. Mégis konok és kemény — ahogy egész életében bizonyítja. Ez is ellentmondás. De nem kizáró ellentmondás. Ma, neki ilyennek kell lennie, tehát ilyen, tehát ilyené edzi-teszi magát. Mély gyökerű és széles körű költészet a Vácié. Egyúttal azonban olyan is, amely csak részlegesen olvasotta magába a kor tudományos értelemben modern világképét, és esztétikai értelemben modern kifejező eszközeit. Amde ez utóbbit felfoghatjuk tudatos lemondásnak, szándékos elkerülésnek is. Váci nem a költészetben akar formai úttörő lenni, hanem költészetével akar utat törni. S közben máris, eddig is jónéhány időtálló remekművel váltotta meg helyét az egyetemes magyar irodalomban.

Sz. A.

Váci Mihály újabb megjelent kötet: *Ereszlj, Rodra, Ninocen számodra hely. Mindenütt otthon, Szagynak halálma.*

Váci Mihály versei

A CIGÁNYLÁNY

Egy rég elhamvadt nyáron láttam a cséplések arany porában. Ment fel a porszínű menybe, szalmafelhővel görnyedezve. Az ostorát font sugarként a bőre ki-kicsattant olykor, Ment fel a szőke kaszálra, ő, a szomorú barna.

A hajába pergett magoknak fényei este felragyogtak s a kontyára hullt kalász pelyhe fejtől éjjel körülderengte. Könnyű szép kicsi melle mintha madárca lenne, az inge alatt félve verdesse bujt a szívére. Ha a férfi nép kikacagta, tenyerét remegőn odakapta. A szeme kék volt, mintha belőle vadgerlice inna. Soká a falombrá ha nézett — a galamb odarakta a fészket. Ha fáradtan ült le, a forró szél is kikerülte, s lábainál, mint a komondor, lihegett, fulladva a portól.

Ha jól tudom, talán még utána is ment a faármék. Hazafelé zöld hűvösök cirógatták a fű között. A holdat nézte, — mendegélt, s mennybevittek a jegenyék. Az egész nem igaz: — álom. Fekszem és kitalálom, csakhogy valami fájjon.

KELET FELŐL

Utam kétezer éve lett út: — szolgák, rabszolgák, vad nomád pásztorok, keresztések, hajdúk, kurucok hőlepte nyomán jövök, — honnan a pórhadaknak élén, — mindig Kelet felől! — jött a Szabadság! — s forradalmak rügye volt minden zárt ököl. Itt néztek szét, lórái lesszálla: — legelőnek jó lesz e táj? Itt kezdődött nehéz próbája: — hazának milyen lenne már; S az első sátorja helyére itt verték az első karót, s indultak ezerévet kévsve a földet és hont foglalók.

A véres kardot mindig innen vitték körül habos lovon, és előbb állt meg itt a szívben tatár nyíl, dzsida, fájdalom. Ki lang volt — itt gyorsabban égett, — Apáczai, Csokonai! — Ki itt felállt: — nem hajtott térdet! rebellis volt, sehonnai.

Itt dobta el a követ Toldi, mely kilenc százada nehéz, itt mert Matyi urat porolni, sárkányt ölni János vitéz; az Ért inann fut Oceanig, itt dobhatt meg a Tiszta Szív, itt egy krajcár mindig hiányzik, mely örök gyaloglásra hív.

Babona, mák-tea, a szelekták ölték a tört cseledeket, s nyomorultabban, mint a leprát szenvedték szegénységüket; közös pítvar nyirkos földjére négy család köpte tüdejét. Ki innen jön: — a nép nevére görcs fogja ökolbe szívet.

Baloldala ez a Hazának! — a szív is e tájra esik; botlási itt jobban fájnak, vergődése is közelebb. Mint aknamezőn a harctéren: — e tájon fojtott dobogás van a dolgokba ásva mélyen, s mindenben rejtett robbanás.

Ki innen jön, az mind kevesli a költészet kis pózait, indul a had-utat keresni, merre elődök sorsa vitt: a nép szíve fölött megöröztöt vörös rongyok után kutat, s hall kétezer éve rögződött vágyakat: — vezényszavukat!

A KOMMUNISTÁK TEVÉKENYSÉGE

biztosítéka lett a további fejlődésnek. A négyezres létszámú kommunista párt lett a községi, a gyári tanácsok bázisa. A lakosság komoly mozgalmi tradíciókkal rendelkezett, mindez átütőbb, gyorsabb sikereket eredményezett a gazdasági, társadalmi, kulturális átalakulásban. Azelőtt Kárpátalja éhező falvairól Európába szerte cikkeztek az újságírók, ma a gyorsan fejlődő vegyi iparáról, bútorgyártásról, a hajdani analfabéták egyetemen tanuló gyermekeiről számolnak be. Ugy gondoljuk, hogy Rotman Miklós egyetemi tanár információs jellegű kutatása egyik kiinduló pontja lesz annak a munkának, amelyet a szovjet kutatók kezdenek majd meg a Debreceni Állami Levéltárban felfedezhető gazdag dokumentációs anyag alapján.

Cs. Muraközi Ágota

Kárpát—Ukrajna forradalmi hagyományai

Szovjet egyetemi tanár kutatásai Debrecenben

A Debreceni Állami Levéltárban tölti minden szabad idejét **Rotman Miklós**, ungvári szovjet egyetemi tanár, a külföldiek nyári egyetemének résztvevője. Ungváron jelentős kutatások folynak már évek óta a kárpátaljai munkásmozgalomnak dokumentációs anyagának gyűjtése érdekében. Eddig négy kötetben ukrán nyelven jelentek meg az összegyűjtött okmányok az 1917—38 közötti időszakra vonatkozóan **Október útján** címmel. A tervezett ötödik kötet az 1938—44-ig terjedő korszak anyagát tartalmazza majd. Erre vonatkozóan gazdag magyar dokumentációk vannak a Debreceni Megyei Levéltárban. 1939-ben, amikor Kárpátalját Magyarországhoz csatolták a kárpátaljai politikai perek intézését a Debreceni V-ös számú tanács vette át.

SOK SZÁZ ILYEN PER

Ügyiratát őrizi a levéltár. Szovjet vendégünk most információs jellegű kutatásokat végez arra vonatkozóan: mennyi időre lesz majd szüksége egy nagyobb kutató csoportnak a teljes anyag felgyűjtésére? Kárpátalját már a cseh uralom alatt (1919—1939) „vörösfűszék”-ként emlegették. Nagyarányú tömegmozgalmak bontakoztak ki ezen a gazdaságilag annyira elmaradott területen. Magyar, ukrán, román, szlovák nemzetiségűek léptek szövetségre az elnyomás, a terror, a nyomor ellen. 1919. március 21-től április végéig szovjet hatalom jött

létre itt a Tanácsköztársaság idején. A cseh megszállás alatt a legerősebb politikai párt a kommunistáké volt. Nagy tömegeket megmozgató sztrájkokat, tüntetéseket szerveztek. 1925-ben a beregszászi téglagyári munkások léptek sztrájkba. 1928—35—36—37-es években egymást követték a szőlőmunkások megmozdulásai, éhező parasztok száza, ezrei vonultak végig a falvakon kenyert, munkát, segélyt követelve. A különböző nemzetiségű dolgozók egysége, amely ezekben a harcokban kovácsolódott össze, az előretörő fasizmus éveiben megteremtette a népfront alapját ezen a területen. Széles tömegek vettek részt a háború,

A FASIZMUS ELLENI

tüntetésekben. A kommunista párt, amely 1938-ig legalisan működött, a legnépszerűbb párt volt a működő 15—30 számmal, több mint 80 ezer szavazóval. Legális lapjai működtek a Kárpátalja Pravda, a Munkás Újság. Ugyanekkor nálunk a Kommunista Magyarországi Pártja illegitimitásba kényszerült, tagjai fedőszervekben dolgoztak. A Kárpátalján kibontakozó népfrontmozgalom jelentős eredményeket ért el, a nacionalista mozgalomnak nem sikerült háttérbe szorítani a kommunista párt befolyását. Például Beregszászon a fasiszta Magyar Egyesült Pártot nem támogatta a lakosság többsége, s a várost képviselő testületben kilenc tagjuk volt,

míg a kommunistáknak tíz. A kommunistáknak nagy tömegbefolyása volt mind az ukrán, mind a magyar vidékeken. 1935-ben tízezer ember szavazott a beregszászi járásban a kommunistákra, az ukrán rahói járásban pedig kilencezeröttszáz. A kárpátaljai népfrontmozgalom nemzetközi jelentősége jutott kifejezésre abban, hogy sem az ukránok, sem a magyarok között nem tudott mély gyökeret verni a faszizmus. A terület egy részén 1938 őszén, majd 1939 márciusában, amikor az egész Kárpátalját Magyarországhoz csatolták a kommunista párt

ILLEGALITÁSBA KÉNYSZERÜLT,

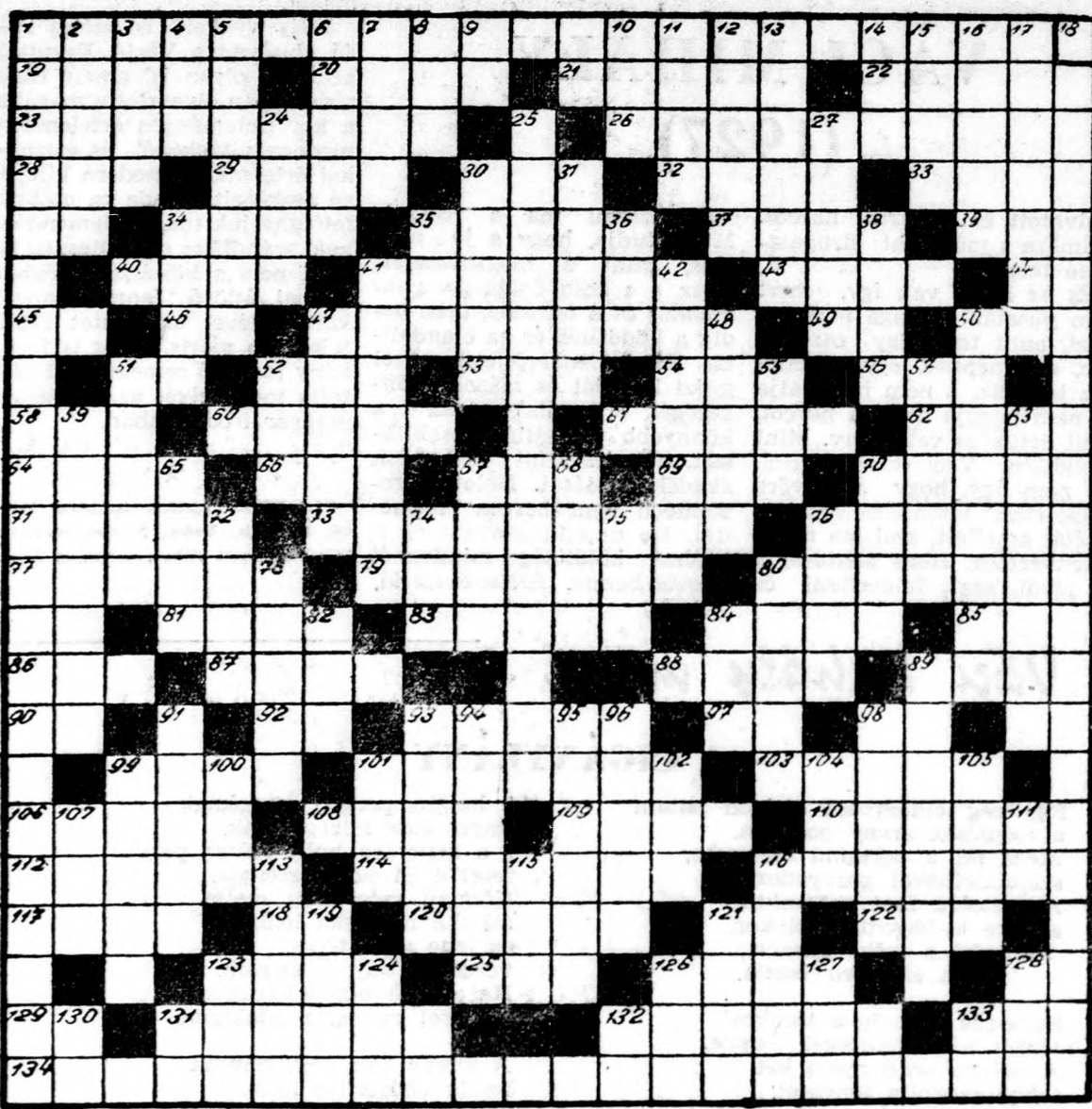
s bekapcsolódott a Kommunista Magyarországi Pártjának munkájába. A Debreceni V-ös Tanács évente több száz kárpátaljai politikai ügyet tárgyalt. 1942-ben katonai bíróság tárgyalta kétszáz ember ügyét, akiket kommunista szervezkedéssel vádoltak, közülük tizenegyet kötél általi halálra ítélték. Borkenyuk Olexát a kommunista egy vezetőjét a budapesti Margitkörtüi fegyházban végezték ki 1942. október 3-án. Izgatás, kormányzóságot, felforgatás jogi vádjával kerültek emberek százai a bíróság elé, az egyszerű emberek spontán tiltakozását fejezték ki a fasizmus, a háború ellen: „Nem sokáig fogtok horthyistáskodni, majd jönnek a szovjetek!” „Szörnyű az élet,

éhség van, nem lehet az orronknál fogva vezetni, majd jönnek az oroszok!” — fenygetőztek az emberek. Napszámok roplapokat terjesztettek: „Kárpát-Ukrajna polgárai legyenek készen, eljön a döntő pillanat, aki nem követi a forradalmat késő lesz el minden elnyomóval! Eljen a Vörös Hadsereg, a felszabadító! Eljen Május 1., a munka ünnepe!” — írja az egyik 1940-es májusi roplap. Terjesztőt, Andriy Mihályt és Nyerges Lászlót elítélték. Gyűncsák ebben az évben került bíróság elé 29 huszita. Hangya folyóiratra jelmondatokat írtak be: „Eljen Szovjetország! Eljen a szabadság!” — és azokat terjesztették. Jelentős agitációt fejtettek ki a Debrecenben katonaszkódo kárpátaljai kommunisták is. 1945-től kezdve, amikor Kárpátalja népe felszabadult a nemzetiségek egysége,

ben pirosodó

KERESZTREJTVEŒY

Fellini művészete

VIZSZINTES:

Kétféle betűk betűrendben: EG, KI, RE. 1. Két olasz film, amelynek forgatókönyvét Fellini írta. 19. Zúzd. 20. Becézett női név. 21. Gondolkodom, latinul. 22. Mértani test, névelővel. 23. Nem lehet elfogyasztani. 26. Rosszindulatú emberke tevékenység. 28. A látást akadályozza. 29. Mértani fogalom keverve, ek. hiány. 30. Jöngön női név. 32. Írásjel, keverve. 33. Órának fordítva. 34. Azonos mássalhangzók. 35. Becézett férfinév, névelővel. 37. Eddig nem nőnek a fák. 38. Testrészt, ek. fól. 40. Ezme, ek. fól. 41. E keret. 43. Azokat. 44. Azonos mássalhangzók. 45. Libahang. 46. Kődedő. 47. Szűnségi munkája. 49. Gyilkol. 50. Becézett női név. 51. EA. 52. Hullat. 53. Mezőgazdasági szerszám, keverve, ek. fól. 54. Kijelölt mássalhangzók. 56. BID. 58. Tengeri állat. 60. Elők. 61. A DVSC labdarúgója. 62. Híres nyomdász. 64. Ókori isten. 66. Húz, fordítva, ek. fól. 67. Nem egész. 69. Tép. 70. Régi magyar vármegye. 71. Betakar (pl. a hó). 73. A titkárny gyakran teszi. 80. Sajnálattal (első kockában kétféle betű). 81. Nemcsak te. 83. Lefele tekint. 84. Magyar. 85. ENA. 86. Helyhatározó. 87. Nem tágas. 88. Munka, — közismert kifejezéssel. 89. Himnusz, keverve. 90. AI. 92. Szovjet repülőgéptípus betűjele. 93. Gsett. 97. Kettőre cukorfajta. 98. YA. 99. Földet forgatók. 101. E helyre jöjjenek. 103. Parancsoló, fordítva. 106. Előre megjósolja. 108. Közlekedési szerv rövidítése, névelővel. 109. Nem áll biztosan. 110. Kis papír. 112. Merv. (Első kockában kétféle betű). 114. Palafajta. 116. Gyümölcs. 117. Sikas, fordítva. 118. Járunk rajta. 120. Becézett légtalombel, névelővel. 121. Költőies jéköltő. 122. Német betű. 123. Magyar tart. 125. En. latinul. 126. Vidám. 128. Kis patak, fordítva. 129. Hamis. 131. Mergőzte a szalonját. 132. Elavult fejedő. 133. Ime. 134. Egy Fellini

film címe, olaszul és magyarul (Utolsó betű rólos). A 10., 11. és 12. kockába: IAB.

FÜGGŐLEGES:

Kétféle betűk betűrendben: AN, AR, TD. 1. Ezzé Fellini film (A 18. kockában kétféle betű). 2. Nagyon nevet. 3. Szármaszik. 4. Utjai nyom, fordítva. 5. Bányajóság. 6. Kis ág, fordítva. 7. Gyorsan megy. 8. Szemmeljár, keverve. 9. GA. 10. Bibliai alak, ek. hiány. 11. Bázis. 12. Majdnem tudja. 13. Nagyon sír. 14. Sebén van, fordítva. 15. Mennyek. 16. Gyakr. 17. Elibe jesszed. 18. Egy olasz filmzsinész és két filmzsinész, Fellini filmjében is játszották. 24. Régi viselet. 25. Egy Fellini film. 27. Ritka női név. 28. Társasjáték, névelővel. 31. Férfinév, névelővel. 34. Kecskékölők, keverve. 35. Két névelő. 36. UMA. 38. Sárga, névelő. 41. Nem jut oda, ahova indult. 42. Állat, névelővel. 47. Kaput. 48. Szilvát szárit. 50. Híres Fellini film. 51. Régi férfinév. 52. Egy, névelővel. 55. Hezas, keverve. 57. Kivül, keverve. 59. Valódi. 62. Möriz egyik regénye. 65. Jósó, fordítva. 67. Szitkozásban használatos szó. 68. Pénz, jászosan, ek. hiány. 70. Mily. 72. Egy bécsi neve Balason. 74. Talál. 75. Lát. 76. Ilyen terem is van. 78. Híz. 80. Túrelmes, első kockába kétféle betű. 82. Tarajos állat. 84. Kötőzőszer, ek. hiány. 89. Eles fegyverrel. 91. Virág része, névelővel. 93. Fordított férfinév, névelővel. 94. hiány. 94. Absz. 95. Ritka női név. 96. Thomas Mann egyik híres alakjának keresztneve. 98. Világosság, névelővel, keverve. 99. Nem ulók. 100. OIR. 101. Lám. 102. Fordított idegen férfinév. 104. Becézett női név. 105. Azonos mássalhangzók. 107. Mint az 52. függ. 111. Azonos mássalhangzók. 113. Sokat beszél, jászosan. 115. Nem most. 116. Vidám természetű, fordítva. 119. Szabadság. 121. Becézett női név. 123. Kutajka. 124. Tásit, keverve. 126. Hízelges, ek. hiány. 127. ONO. 128. Vini

állat. 130. LV. 131. AT. 132. Igekötő. 133. Enekló hang. Beküldendő a vizsintes 1. és 134. valamint a függőleges 1., 18., 25. és 50.

Morzsák

Az utas a szomszédjához fordul:
— Megengedi, hogy rágyújtsak?
— Nem.
— De hiszen itt sokan dohányoznak!
— Igen, de ők nem kérdezték, hogy szabad-e.
★
Két barát megbeszéli, hogy együtt mennek színházba. Az egyik el is jött és csodálkozva látja, hogy a másik helyen a barátja fiacskája ül.

„Nem sír, nem nevet”

Feljegyezte: Simona Kiritescu

Halló! Csókollak kedvesem. Milyen jó, hogy otthon találak. Ikertelefonod van? Nem? Nagyszerű!... Sok a mondánivalom számodra. Igazad van, ezer éve óta nem láttuk egymást, mit csinál azóta? Tudom, hallottam. Mondta az egyik kartársnád... Ejjnye, hogy is hívják! Az, aki selypit egy kicsit, igen, kicsoda memóriád van, Matilena. A rendelésben találkoztam veled. Ő mondta nekem milyen remekül foglalkozol a növényekkel. Ne szerénykedj, úgys tudom, hogy kitűnő tanárnó vagy. Már kislánykorodban is tanárnó akartál lenni. Ezért is kerestelek most. Hallottam, hogy osztályfőnökké léptettek elő. Hát ez pompás. Gondolkodtam, tanácsot kérek tőled... Neked olyan sok tapasztalatod van... Hiszen sok gyermek van a kezdet alatt. A kislányomról, Feliciáról van szó. Tudat úgy-e, hogy van egy kislányom? Igen, jaj, de drága vagy. Ötéves... Nem, nem nagyon hasonlít rám, inkább az apjára. Igen, ő is szőke. De a szemei fekete, akárcsak nekem... Igen, okos, rendkívül okos... Nem hasonlít a többi gyerekekhez. En az ő korában... hát bizony csintalan, rakoncátlan, vidám kölyök voltam. Egész nap játszottam. Ő pedig örökig mozdulatlanul áll egy sarokban. Van egy mániája, mindig csónakot rajzol. Vagy oda ül az ablakhoz és nézi, hogyan játszanak a többi gyerekek. Ugyan! Vékony. Tömm minden jóval és úgy néz ki, mint egy szózt hering. Egyáltalán nincs étvágya. Már mondtam, hogy ötéves. Nem, isten ments. Nem engedem közénk. A mi udvarunkban a gyerekek nagyon pajkosak, egész nap futkároznak, zabólatlanok, ordítanak, játszanak, labdáznak. Mit kedzene velük egy olyan kislány, mint ő. Ha kiengedem az udvarra, bepiszkítja magát, poros, sáros lesz.

Csak nem engedem, hogy gyűrődjen, izzadtan kerüljön haza! Csak legyen itthon. Így szoktattam kicsi kora óta. Ha nem vagyunk itthon, hát telfonalgasson. Hogy kinek? Igazad van, édesem, ahhoz még nagyon kicsi. Akkor nézze a tévét vagy lapozgasson a képeskönyvben. Olyan sok könyvet veszek neki, de ő beleszokott, sem akar nézni. Azt mondja, magyarul nem érti, nekem erre idóm? Mikor hazajönök a hivatalból, pihenem kell. Nem, én nem fázok, eljön az anyósom és elvégzi a háztartási munkát. De aranyvirágom, nem áldozhatom fel a gyerekeknek a fiatalágomat. Nekem is jogom van hozzá, hogy egy-egy barátommal meglátogassam. Egy kicsit kártyáztatunk, te nem szoktál kártyázni? Oh, ez igen szórakoz-

tató. Észre sem veszi az ember, úgy múlik az idő. Elme-gyünk a moziba is. Láttad a Magánéletet? Ugy-e milyen nagyszerű! A mozi után betérünk a falatozóba. Valamit csak kell harapni. Mit csinál a kicsike éjszaka? Csendben van. Régebben sírt, de most már megszokta, hogy egyedül van és nem sír. Mondtam, hogy milyen okos. Nem sír, nem nevet, nem beszél. Mintha nem is volna normális gyerek. Nem tudom, mit csináljak vele, én mindent megteszek, ő pedig csak búsul, szomorkodik. Szerencsétlen vagyok, hogy ilyen gyermekem van. Hogyan? Mit mondál? Nem értettem. Hogy ő szerencsétlen, hogy ilyen anyja van! Hát ez elképesztő. És éppen te mondd ezt nekem? És még azt állítod, hogy barátom vagy?

Barátom, aki ért az üdüléshez

Írta: C. N. Constantinu

Üdülés céljából a román tengerpart legrégibb csücskét választottam ki. Ugy akartam élni egy pusztaszigeten, mint a hajótörött, mint egy Robinson, aki maga szerzi meg mindennapi betevő falatját. Első sétá a fővényen, ujjongó érzés, hogy viszontláthatom a tengert. Hosszú utazásról álmodoztam, szagoltam partokról, habzó hullámokról. És ekkor! — Hát ez nagyszerű! Te is itt vagy? Nem is képeled, milyen boldog vagyok. Akzal az előkélt szándékkal jöttem, hogy pihenek és senkivel nem váltok egy szót sem. Tökéletes kikapcsolódás. A magány vegyen körül, simogasson, cirógasson. De ha te itt vagy, az egészen más. Hol lakozol? — En? (időt akarok nyerni) Még nem határoztam. — Na gyere! De hol a poggyásod? — Egyszerre... itt a közzeiben... egy falusi házban. — Mit csinálsz délben? — Még abból eszem, amit magammal hoztam. Azután majd meglátom. — Majd megkereslek. Hát igazán pompás, hogy rád találtam. — Másnap reggel öt órakor zörgetnek az ablakomon. Kábultan, faradtan ébredem. Vannak pillanatok, hogy az ember öni szeretne, ha felkeltik. — Hogyan, még alszol? Gyere, nézzük meg a napfelkeltét. — Hagyj békén! Pihenni akarok. — Micsoda? El akarsz mulasztani egy ilyen látványlót? Kikászálódtam az ágyból, még akkor sem voltam magammal, amikor leértünk a tengerpartra. Délig tartott mig elmesélte a közeg történetét, elmondta hol kell étkezni, hol vásároljak gyógyvizet. Végre ismét ledötem, elcsigázva a hőség-től. Elhatároztam, hogy estig meg sem mozdulok. De

— Várható a nap estig: Felhő esővel, néha vatarral, néha napos felmelegséggel. — Hej, te világlustája! Azért jöttél, hogy az ágyban fekédj? Gyerünk Mangaliába. — Kedves barátom, hidd meg, alig... — Lárifári! Azonnal feljérek! En majd programot csinál nekem. Szakértő vagyok az üdülésben. Kidolgoztam a tennivalókat reggeltől estig. — Az éjszakát igen zajosn töltöttük. Másnap halálosan álmos voltam. De 10 óraor mégis fel akartam kelni. Csakhogy a barátom nem engedett. — Jöreggelt! Ma nem megy el hazulról. — De ki szerentem volna sétálni a tengerpartra. — Szó sem lehet róla. Nagyon lesültél. Szusszel, olajjal be kell dörzsölni. — De nekem kutyababom. — Azt én jobban tudom. En évek óta járok ide. Ertem a dörgést. Nyújtózz csak ki, hadd dörzsöljelek be. — De hiszen ragyogó az idő. — Hadd ragyogjon, neked itthon kell maradnod. Nekemest az alkohollal, dörzsölt, nyomogatott, sürölt a hátamat. — Köszönöm a gondoskodást, de most kérék hagyj magamra! — Magadra? Micsoda beszéd az? Este három kilométert fogunk sétálni. Csak bízd rám magadat. — De én aludni akarok. Irni akarok. Egyedül szeretnék lenni! — A tengerparton? Egyedül? Ez katasztrófa. Ez tisztá idegbajra vall. Társaságra van szükség. Kész programom van számodra. Évek óta tanulmányozom a tengerpartot, szakértő vagyok. Negyedik nap megszoktem. Valakitől hallottam, hogy Sulina közelében van egy kunyhó, ahol egy öreg, nőlen, szőfukar halász lakik egyedül.

ECRI * CSILLAGOK *

(12)

Mér

A Földközi-tenger medencéje közé Balárok felett ciklon változék okoz a kontinens nyugati részén lémozog és Európa középső áterjed.

Hazánkban a felhőváltások nap a nyugati 8-10, az ország 11-13 órák át mérséklet nap

— Várható a nap estig: Felhő esővel, néha vatarral, néha napos felmelegséggel. — Hej, te világlustája! Azért jöttél, hogy az ágyban fekédj? Gyerünk Mangaliába.

— Kedves barátom, hidd meg, alig... — Lárifári! Azonnal feljérek! En majd programot csinál nekem. Szakértő vagyok az üdülésben. Kidolgoztam a tennivalókat reggeltől estig. — Az éjszakát igen zajosn töltöttük. Másnap halálosan álmos voltam. De 10 óraor mégis fel akartam kelni. Csakhogy a barátom nem engedett.

— Jöreggelt! Ma nem megy el hazulról. — De ki szerentem volna sétálni a tengerpartra. — Szó sem lehet róla. Nagyon lesültél. Szusszel, olajjal be kell dörzsölni. — De nekem kutyababom.

— Azt én jobban tudom. En évek óta járok ide. Ertem a dörgést. Nyújtózz csak ki, hadd dörzsöljelek be. — De hiszen ragyogó az idő. — Hadd ragyogjon, neked itthon kell maradnod. Nekemest az alkohollal, dörzsölt, nyomogatott, sürölt a hátamat.

— Köszönöm a gondoskodást, de most kérék hagyj magamra! — Magadra? Micsoda beszéd az? Este három kilométert fogunk sétálni. Csak bízd rám magadat. — De én aludni akarok. Irni akarok. Egyedül szeretnék lenni!

— A tengerparton? Egyedül? Ez katasztrófa. Ez tisztá idegbajra vall. Társaságra van szükség. Kész programom van számodra. Évek óta tanulmányozom a tengerpartot, szakértő vagyok.

Negyedik nap megszoktem. Valakitől hallottam, hogy Sulina közelében van egy kunyhó, ahol egy öreg, nőlen, szőfukar halász lakik egyedül.

— Várható a nap estig: Felhő esővel, néha vatarral, néha napos felmelegséggel. — Hej, te világlustája! Azért jöttél, hogy az ágyban fekédj? Gyerünk Mangaliába.

— Kedves barátom, hidd meg, alig... — Lárifári! Azonnal feljérek! En majd programot csinál nekem. Szakértő vagyok az üdülésben. Kidolgoztam a tennivalókat reggeltől estig.

— Az éjszakát igen zajosn töltöttük. Másnap halálosan álmos voltam. De 10 óraor mégis fel akartam kelni. Csakhogy a barátom nem engedett.

— Jöreggelt! Ma nem megy el hazulról. — De ki szerentem volna sétálni a tengerpartra. — Szó sem lehet róla. Nagyon lesültél. Szusszel, olajjal be kell dörzsölni. — De nekem kutyababom.

JORZY EDIGE

(Regény)

Krzyzew Azelőtt Stan végzése után mint főhadn lawban dolgo sági rendőrp többek közt aminek sorá amelyen a lawi Múzeum law Baczyus dog' elfogás a tehetséges dolgozó nyor eredménye k pántján. S rendőrfőpara Az őrnag haza. Között kas, és kikér Remek hang szerűen sike aki összevasz „házi módss „könnyített” — Nagys nagy — egy került, ez a gyártott. A rowai vásárt Amikor két férfi eg kérdő tekint elsősorban a — Az ügye nyelt, és ne amelyek az titokzatosan — Ki ké — Nem én de ugy-e me cattanhat, h ügyességem tem, hogy bi kivizsgálását. Szerentem ez

Mérsékelt meleg idő

A Földközi-tenger nyugati medencéje középpontjában a Balesók felett elhelyezkedő ciklon változókéony időjárást okoz a kontinens déli és délnyugati részei felett. A légnyomási képződmény kelet felé mozog és hatása lassan Európa középső területeire is átterjed.

Házunkban pénteken kisebb felhőzetek voltak. A nap a nyugati határ mentén 8-10, az ország többi részén 11-13 óráig sütött. A hőmérséklet napközben 23-26 fokig emelkedett, szombaton hajnalra 10-14 fokig hűlt le a levegő. Az utolsó 24 óra folyamán csak egy-két helyről jelentettek jelentéktelen mennyiségű esőt. Szombaton északnyugaton erősen felhős, délkeleten kissé felhős volt az idő. A hőmérséklet általában 23-26 fokig emelkedett ezúttal is. A Balesók vizének hőmérséklete Siofoknál tegnap délelőtt 20 fok volt.

Előrejelzés szerint felhős marad az idő — meleg idővel.

Várható időjárás vasárnap estig: Felhős idő, többfelé esővel, néhány helyen zivatarral. Mérsékelt szél. A nappali felmelegedés kissé csökken. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet: vasárnap 22-26 fok között. A Balesók vizének hőmérséklete Siofoknál 20 fok. (MTI)

Debrecenben tegnap a hőmérséklet maximuma 27,7, minimuma 9,6 fok volt. Talajmentén 8,9 fokot mértek. Csapadék 2,0 mm hullott. A nap 8 óráig sütött. 19 óráig a hőmérséklet értéke 18,2 fok volt.

A Tóth Árpád gimnáziumban szeptember 1-én délelőtt 9 órakor tartják a tanévnyitói ünnepségeket. A tanulók háromnegyed 9-kor gyűlekeznek az iskola udvarán. Az ünnepség után az iskolában kápiák meg tankönyveiket is. A javító- és magánvizsgák augusztus 27-én háromnegyed 8-kor kezdődnek. A pótbiztatásokra 29-én reggel 8 óráig kerül sor.

Balletiskola beiratkozás az ADY E. művelődési ház rendezésében szeptember 1-én, 2-án, 3-án, 4-én du. 3-tól 7 óráig. Péterfia u. 30. sz. Balletmester Bacso Alexandra. Tel.: 38-32.

Növeli állatállományát a beregnyói Dózsa Tsz. Ez év végére a sertésállomány eléri a 1638-at. Hízómarhából év végéig 146-ot értékesítenek.

Dr. Szombathy Gáspár Lajos fogorvos rendelését megkezdte. Vörös Had-sereg útja 38. 6012

A TITÁSZ Vállalat hajdúházi igazgatóságát átvesztette a Polgár, Tiszgulyaháza, Újtitkos községek lakosságát, hogy az Újtitkos községi transzformátor leágazás 70. számú oszlopától a Polgár-Vásártéri transzformátor leágazás 40. számú oszlopáig az 1964. évben megépített 22 kilowattos nagyfeszültségű hálózatot 1964. augusztus 31-én feszültség alá helyezze. A feszültség alá helyezési időpontjától kezdődően a fenti hálózat érintése életveszélyes és tilos!

A Polgári Kőszárnyó Ktsz a község határában 13 hold talajvizet területen fűszert telepít. Növeli ezzel a feldolgozandó nyersanyagot és több öregeket, nőket tud munkát adni.

A balmazújvárosi határban most folyó öntözési fűrt-rendszer kiépítésével a község öt termelőszövetkezetének növelik meg az öntözési lehetőségét.

II. Országos László, János Debrecen, Honi Margit Tolna f. hó 8-án házasságot kötöttek. 6108

Tiszgulyaházán szélesedik az olvasómozgalom. A falu kis könyvtárának 282 állandó olvasója van.

Lottónyeremények

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság tájékoztatása alapján a 34. játéknapon öt találatot egyetlen fogadó sem ért el. Négy találatot 62 fogadó ért el, nyereményük egyenként 64 751 forint. Három találatot 4879 fogadó ért el, nyereményük egyenként 411 forint. Két találatot 136 143 fogadó ért el, egyenként 1470 forintos nyereménnyel. (MTI)

JORZY EDIGEY: Acsekk

(Regény) Fordította: Bába Mihály

Krzyzewskiék két estendő óta laktak Varsóban. Azelőtt Stanislaw Krzyzewski, aki a jogi fakultás elvégzése után a rendőrség kötelékébe lépett, előbb mint főhadnagy, később mint rendőrkapitány Wrocławban dolgozott a városi rendőrségen, aztán a vajdasági rendőrpáncsnokságon. Néhány sikerült akció, többek között egy titokzatos gyilkosság felderítése, aminek során az egyetlen nyom egy csontváz volt, amelyen a balkez két ujja hiányzott. Majd a Wrocław Múzeumból elrabolt képek híres esete, Vladislav Baczynski, a többszörös gyilkos, a hírhedt „ördög” elfogása — mindez felhívta a felesék figyelmét a tehetséges és érdekes módszerekkel, koncepcióval dolgozó nyomozó tisztire. Ennek a figyelemnek az eredménye két sáv és csillag lett az egyenruha vállpántján. S Krzyzewskit áthelyezték a fővárosba a rendőrpáncsnokságra.

Az őrnagy csaknem egy félórával később érkezett haza. Közölte feleségével: olyan éhes, mint egy farkas, és kikérte barátját az ügyesség új hírei felől. Remek hangulatban volt. A zambrowai utazás nagyszerűen sikerült. Tetten érték a helybeli kovácst, aki összevásárolta az alumíniumedényeket és belőlük „házi módszerekkel” özlötysokat csinált, s ily módon „kőnyitett” az állami pénzverdén.

Nagyszerű üzenet volt ez! — nevetett az őrnagy —, egy lábásból, amely alig ötven-hatvan zlotyba került, ez a ravasz fickó több mint kétszáz özlötys gyártott. A hamis pénz minden csütörtökön a zambrowai vásáron hozta forgalomba.

Amikor a házigazda lecsillapította éhségét és a két férfi egy-egy csésze teketét kapott, az őrnagy kérdő tekintettel vetett vendégére. Jól tudta, nem elsősorban a barátság vezette a Wolowska utcába.

Az ügyész röviden elmondta a mai nap eseményeit, és nem titkolta a várható következményeket, amelyek az ügyre és személyre szerint reá várnak a titokzatosan eltűnt iratok miatt.

Ki kell húznod engem a csávából — folytatta. — Nem én vagyok az oka mindannak, ami történt, de úgy-e megérted, ez nemcsak az említett ügyön csattanhat, hanem az én pozíciómon, sőt magán az ügyvédségen is. Különösen azért, mert én magam kerestem, hogy bízzák rám a „fehér gengszterek” ügyének kivizsgálását, és Kalinkowski az én pártfogoltam volt. Szerettem ezt a fiút és azért akartam, hogy őt osszák

be mellém segítő társnak.

Az őrnagy elmosolyodott, miközben barátját hallgatta, aki láthatóan csak a saját gondjával, bajával volt elfoglalva.

Lehet, hogy a tászkát egyszerűen csak a benne levő érték miatt lopták el, és a dokumentumokat a tolvaj valahol eldobta, mert számára azok az iratok nem jelentenek semmit — közölte feltevését az őrnagy. A letartóztatottaknak nincs ebből semmi hasznuk, legfeljebb annyi, hogy a vizsgálat néhány hónappal tovább tart.

Ez mind igaz — helyeselt az ügyész —, de félek, hogy az egész másképpen van. Az, aki elvitte a tászkát, jól tudta, miért viszi el. Hiszen abban volt a „Donaubank” írása. Ennek a dokumentumnak a „fehér gengszterek” számára nyolcvanezer dollár értéke van, amit külföldön, Bécsben bármikor kifizethetnek. Attól tartok, hogy a tolvajnak éppen ez a levél volt a legfontosabb.

Nos, mit tennünk? — tűnődött az őrnagy. — Mától kezdve „beosztás nélküli” vagyok, és ha nekem adják ezt az ügyet, szívesen segíték nekem. Csak arra kérlek, mielőtt erről Wlochowicz ezredessel beszélek, mondj nekem valamit a te „fehér gengsztereidről”. Allandóan használod ezt az álnevet és nekem fogalmam sincs róla, hogy mi az. Néhány hónappal ezelőtt olvastam erről valamit a lapokban, de később egyetlen sort sem. Mitől is van szó tulajdonképpen?

A lapok semmit sem írnak, mert a vádirat elkészítése előtt semmiféle információt nem adtunk ki. Röviden: a Varsói Vajdaság egyik cementgyárában speciális cementet úgynevezett „404-es” gyorsankötő cementet gyártanak. Ezt a fajta cementet a vízépítkezéseknél, a folyókák emelésénél és a szikkal megerősítésénél, a hegyi vízerőművek építésénél használják. Természetesen sokkal drágább a rendes cementnél, és nagyon keresett a hazai és külföldi piacokon is. Ezért ez a cementgyár főleg exportra termel, elsősorban Ausztriába, Svédországba és Norvégia felé, azokba az államokba, amelyek hegyi dűzsasztóművek és vízerőművek építésére speciáliszták magukat. A „404-es” gyorsankötő cement kissé más jellegű mint amelyet a rendes építkezéseknél használnak. Csaknem olyan fehér mint a liszt. Innen a „fehér gengszterek” elnevezése is.

Az építőanyagokat a Külkereskedelmi Központ,

sz. pl. azért, mert a tagnak tőle nincs járandósága, nem tudja levonni az előleget. A tsz-nek változatlanul fennmarad az általa kifizetett járulék visszafizetés iránti igénye. Ugyanakkor a tagnak is fennmarad az SZTK-járulék megfizetése iránti kötelezettsége, függetlenül attól, hogy miért nem részesedett a tsz jövedelméből.

A vezetőségnek és a közgyűlésnek a tsz-tagot marasztaló jogerős határozatát pedig a vezetőség hajlja végre, és ha azt foganatosítani nem tudja, akkor a végrehajtás a községi tanács vb szakszervezeti szervének hatáskörébe tartozik.

Olvasóinkkal szemben tehát mindkét esetben jogszerevényen járt el a tsz vezetősége.

Mennyi időn belül kell a munkügyi vitából származó igényt érvényesíteni?

M. I. debreceni és sok más olvasónk is az iránt érdeklődik, hogy munkügyi vita esetén az igény érvényesítésére milyen határidőt ír elő a törvény, — mennyi idő elteltével érvényesíthető az igény, amikor azt már egyáltalán nem lehet érvényesíteni?

A munkügyi törvény vonatkozó rendelkezése értelmében a panaszt a naptól számított 2 hónap alatt lehet előterjeszteni az egyeztető bizottsághoz, amikor a panaszos a sérelemtől tudomást szerzett. A munkügyi vitának — akár az egyeztető eljárás befejezése után, akár előzetes egyeztető eljárás nélkül — a bíróság elé terjesztésére a munkatörvény határidőt nem állapít meg.

A munkatörvény és az azt kiegészítő jogszabályok a munkajogi követelések elévülési kérdését sem szabályozzák, de a munkaviszony jellegére és arra való tekintettel, hogy a munkaviszonyból eredő jogok érvényesítését illetően a felek általában nem hagyhatják egymást hosszabb ideig bizonytalanságban — illetőleg az időmúlással nem nehezíthetik meg a másik fél részére a bizonyítást — a munkaviszonyból származó igények érvényesítésével indokolatlanul hosszú ideig egyik fél sem késlekedhet.

Az összes körülmények mérlegelésével az indokolatlanul késedelmes perindításhoz az igény elvesztését eredményező hatálya is lehet, különösen ha az indokolatlan késedelemről a másik félre jelentős hátrány származna, vagy a késedelem feltűnően nagy.

JOGI TANÁCSADÓ

Közele rokonok közötti házasságkötés

B. K. debreceni olvasónk írja: testvérem gyermekével kíván házasságot kötni, azonban az anyakönyvezési a házasság megkötését megtagadta a közele rokonok miatt. — Holott az egész család helyeselt a fogadás ezen elhatározásában, az a kérdés, hogy szabály szerinti jart-e el az anyakönyvezés, amikor megtagadta házasságkötésüknek az anyakönyvbe való bejegyzését?

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint a házasságkötés törvényes előfeltételeinek fennfőrgását igazolni kötelesek az illetékes hatóság előtt.

Ilyen előfeltétel abban az esetben, ha testvér a testvéremmel vérszerinti leszármazójával akar házasságot kötni, hogy a járási, városi, vagy városi kerületi tanács végrehajtó bizottsága a házassági akadály alól felmentést adjon.

Olvasónk tehát megkötheti a házasságot testvéremmel gyermekével, de ehhez az illetékes tanács végrehajtó bizottságának engedélyt kell beszereznie és ezt az engedélyt tartalmazó okiratot az anyakönyvezető előtt kell mutatnia. Ha tehát ilyen okiratot nem szerzett be és nem adott át az anyakönyvezetőnek — akkor az illetékes anyakönyvezető jogosan tagadja meg a házasságkötés bejegyzését — bár a fentiekre kötelezése lett volna figyelemüket felhívnia.

Hogyan intézi a tsz az SZTK-járulékot?

B. G. valamint K. B. írták olvasónk írják: termelőszövetkezeti tagok és az őket terhelő SZTK-járulékot a tsz vezetősége B. G. esetében úgy határozta, hogy a munkaviszony megszűnésétől az 6 hónapjárólana néki levonják. — míg K. B. esetében a községi tanács útján hajtották be, mert neki részesedés nem jutott, azaz a községi munkában nem volt részt. Az a kérdés, hogy bírósági eljárás nélkül a fenti módokon joga volt-e a tsz vezetőségnek eljárni?

A vonatkozó rendelet értelmében a tsz-nek betegellátási díjat kell fizetnie minden tagja után, aki a tsz közös munkájában részt vesz és más foglalkozása nincs. A díj a tagokat terheli.

Eszert a betegellátási díj negyedévenként utólag fizetendő be a tsz által az SZTK-hoz. Ez a kifizetés lényegében előlegezés és a tsz az ekként előlegezett összeget a jövedelmének szétosztása előtt levonja a tag részesedéséből.

Ha a tagnak járandósága van a tsz-től, kétségtelen, hogy a tsz abból minden más feltételtől függetlenül levonhatja az általa előlegezett ezen SZTK-járulék összegét.

Ezen a jogcímen nem változtat az a tény sem, hogy a

Motoros honvédelmi verseny a Hortobágyon

Augusztus 20-án rendezte meg a Magyar Honvédelemi Sportszövetség az összetett motoros honvédelmi verseny megyei döntőjét. A versenyti 3 kategóriában bonyolítottak le. A 125-ös kategóriában nyolcan indultak. Első lett Mezei János józsal lakos, aki 20 perc alatt teljesítette az előírt feladatokat. A 250-es kategóriában Móza Károly sárandi lakos bizonyult a legjobbnak, a feladatokat 17 perc és 37 másodperc alatt teljesítette. A 350-es kategóriában Kosztyu József józsal lakos nyert, 23 perc 15 másodperces idővel. A kategóriaelsők kerülnek tovább az összetett motoros honvédelmi verseny országos döntőjébe.

A hortobágyi sportpályán megrendezett verseny nagy élményt nyújtott a megjelent mintegy 1200 nézőnek.

A polgári törvénykönyv vonatkozó rendelkezése szerint a még meglévő ajándékot az ajándékozó visszakövetelheti annyiban, amennyiben arra életfenntartása érdekében szükség van és az ajándék visszavágása a megajándékozott életfenntartását nem veszélyezteti.

Olvasónk és felesége életfenntartásának fedezésére mindössze havij 260 forint nyugdíj és 800 négyzögöl háztájij föld termése szolgálnak. Nem lehet kétséges, hogy ez a szükséges anyagi ellátottság a életfenntartási szükségleteiket nem fedezi — és így az ajándék visszakövetelésére munkaképtelen olvasónknak életfenntartása érdekében szükséges van és miután a levélből kitűnik az ajándék visszavágása esetén sincs az unoka életfenntartása veszélyeztetve — az ajándék visszakövetelésének helye lehet.

A Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása szerint azonban a életfenntartásra alapított visszakövetelési igény érvényesítése esetén a megajándékozott mentesülhet az ajándék visszavágásának a kötelezettség alól abban az esetben, ha az ajándékozó életfenntartását járadék vagy természetbeni juttatás után megfelelően biztosítja.

Amennyiben tehát az unoka a tartáskiegészítést hajlandó vállalni és képes is annak eleget tenni, úgy az ajándék visszakövetelésének nem lesz helye.

Ajándék visszakövetelése

P. K. beregnyói olvasónk írja: egy évvel ezelőtt unokáimnak ajándékoztam házat. Röviddel ezelőtt unokája elköltözött tőle és most 200 Ft nyugdíjból és 800 négyzögöl háztájij földjéből kell neki és feleségének megélnie, akik mindkét munkaképtelenek. Volt-e olyan rokona, aki a ház eladásán mindkétük gondoskását tartásá vállalta. Az a kérdés, hogy rászorításra folyóan visszakövetelheti unokájától az ajándékozott házat?

Hajdú-Bihar NAPLO

A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja Szerkesztő: Szerkesztő Bizottság Főszerkesztő: Pallás Imre Szerkesztőség: Debrecen. Tűzfalu tér 10. Telefon: 21-40

Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat Debrecen, Tűzfalu tér 10. Felelős kiadó: Balogh Endréné Telefon: 20-30

Terjeszti a Magyar Posta Előfizetési díj egy óra: 13 forint Előfizethető a helyi postahivatalkónál és kézbesítőkönél

Index: 2327 Szabadság Lapnyomda, Debrecen Felelős vezető: Reményi Sándor

Acsekk

A „Budex” közvetítésével exportáljuk. Körülbelül két estendővel ezelőtt a cementünk minőségével kapcsolatban a „Budex” reklamációt kapott. Tehát néhány szakembert külföldre küldtek, többek között Lisewski mérnököt, a cementgyár egyik igazgatóját is.

De Lisewski igazgató felhasználta bécsi tartózkodását, hogy más cégekkel is felvegye a kapcsolatot, amelyek vízi erőművet építettek az osztrák Alpokban, valahol Linz mellett. Ennek a konzorciumnak is sürögősen szüksége volt „404-es” gyorsankötő cementre, tehát Lisewski a cementgyár nevében lépett fel, s megkerülve a „Budexet”, több tízezer tonna cementet adott el nekik. Tulajdonképpen nem eladta, hanem mivel nála volt a cégjelzéses blanketta és a gyár pecsétje, szerződést kötött a cementszállításra, meg egyeztet a leszállítás határidejében, s a fizetési feltételekben, és egy nagy összeget előlegül is felvett. Természetesen nehéz valami biztatást mondani, de az az érzésem, a konzorcium képviselői, nem ismerve a mi külkereskedelmi strukturánkat, jóhiszeműen jártak el és valóban azt gondolták, hogy a cementgyár meghatalmazott képviselőjevel írják alá a szerződést.

Lisewski nem kockáztatta az előleg beinasszalását és az egyszerű szökést. Felt, hogy ezért az Ausztriában elkövetett bűncselekményéért az „Interpol” az egész világon keresni fogja. A csekkel gyűjtött visszavért Lengyelországba és itt igazgyenszer bandát szervezett. Hamis adatok segítségével lenyomták — természetesen csak papíron — a cementgyár termelését. Meghamisították az Ausztriába küldött cement súlyát, és hamis fuvarleveleket használtak. A bandának a határon is ott voltak az emberek, akik ügyesen megváltoztatták és átírták a Lengyelországból kimenő cementtel megrakott vagonokká. Tízegyhány embernek, akiket Lisewski jól megfizetett, így óriási mennyiségű cementet sikerült kiküldeni külföldre. Minden vonatszerelvényben, amely kimentel indult Ausztriába, a „Budex” rendelkezésére kiküldött vagonok mellett ott volt a linzi konzorcium számára szánt szállítmány is. Ez valóban nagyszerű munka volt, a legapróbb részleget átgondolva. Valószínűleg a fő ravasz fickónak sikerült is volna realizálni a privát szerződésben vállalt szállítást, és később, az első alkalommal külföldön felvenni a pénzt és a „szabadságot választani.”

Tízezer külföldi a Bikában —
Országosan első a Hajdúsági Áruház
A kereskedelmi vállalatok életéből

Nem túlzás azt állítani, hogy Debrecen Tiszántúli idegenforgalmi központja lett. Mind több külföldi és belföldi vendég keresi fel nevezetességeit. Legtöbbjük az Aranybikában bérli szobát. Augusztus közepéig csaknem tízezer külföldi fordult meg a szállodában. Összesen 15 ezer napot töltöttek a szórakoztató kombinátban. Különösen fokozódik Debrecen iránt az érdeklődés a nyugati országok turistái részéről. Az elmúlt év hasonló időszakához viszonyítva csaknem megduplázódott a nyugati vendégek száma. Amerikából például tavaly mindössze 70-en bérleltek szobát a Aranybikában. Az idén már eddig több mint 400-an pihentek a szállodában. A jugoszláv emberek érdeklődése is megtízszereződött. Az elmúlt napokban belga, amerikai, angol, szovjet csoportok érkeztek.

A szálloda és vendéglátó vállalat vezetősége mindent megtesz a vendégek kényelmének biztosítása érdekében. Az idén 33 új fürdőszobát építettek, ebből már átadtak huszonegyet. Sajnos a munkálatok lassú ütemben folynak. S bizony a kopácsolások gyakran zavarják a vendégek nyugalmát. A külföldiek általában elismeréssel nyilatkoznak városunkról, de szinte egybehangozó véleményük: a szállodához nagyon szükséges volna egy garázs és szerviz építeni.

Hasonlóan nagy az idegenforgalom a Hortobágyon is. Nemrégiben francia vadászok jártak ott. Egyikük 81 kacsát lőtt. Kedvelté vált a Hortobágyon a nemrég átadott pavilon is, ahol ajándéktárgyakat árúsítanak.

A külföldi — főleg a nyugati — vendégek sok érdeklődéssel szolgálnak. Többen elhozzák kedvenc állataikat a hosszú útra. Nemrégiben például Amerikából az egyik turista elhozta a macskáját a másik a teknősbékáját.

HÉT KOZUL AZ ELSŐ

Az ország hét vidéki nagy áruháza versenyez egymással.

sal. Debrecen, Miskolc, Salgótarján, Nyiregyháza, Tatabánya, Székesfehérvár és Eger versenyének kiértékelése mindig szoros eredményt hozott. Most a második negyedév eredményei alapján a Hajdúsági Áruház dolgozó utcahosszal nyerték a versenyt. Országosan legjobbnak bizonyultak 117 ponttal. Mögöttük a székesfehérváriak végeztek 101 ponttal.

A debreceniek minden versenypontot túlteljesítettek. A legfontosabb két mutató teljesítésében maximális pontszámot értek el. Sikertől újból itt tartani a versenyzásról.

A harmadik negyedév eddigi eredményei is biztatóak. Különösen nagy forgalmat bonyolítanak le a nyári vásár leértékelt cikkeiből.

Most két éve nyitotta meg kapuit az áruház. Dolgozó szép eredménnyel büszkélkedhetnek.

SZÉP EREDMÉNYEK AZ ELSŐ FÉLÉVBEN

A közelmúltban tartották meg termelési tanácskozásukat a Debreceni Kiskereskedelmi Vállalat dolgozói. Szép eredményekről számolhattak be az első fél évben. Tervüket 101,3 százalékra teljesítették. A forgalomnövekedés különösen a bútorknál, a vas- és edényárúknál, valamint a játékoknál volt erőteljes. De figyelemre méltó az ezer apró cikk-bolt forgalmának növekedése is.

Az eredmények elérésében nagy szerepük van a szocialista címert küzdő brigádoknak. De jelentősen hozzájárult a forgalom növekedéséhez a Tegyük szebbé, csinosabbá boltjainkat mozgalom is. Az elmúlt fél évben a vállalat négy boltot korszerűsített. A következő hónapokban újabb boltokat csinosítanak.

A Holland Nagycirkusz Hajdú-Biharban

Harry Belli állatrevüje. Lovagló tigris a vadonból. Négyezerszemélyes sátor

Néhány nap múlva megkezdődik a Hajdú-Bihar megyei vendégszerelését a világhírű Holland Nagycirkusz, Harry Belli állatrevüje.

A nagycirkusz Anglia, Ausztria, Brazília, az Egyesült Államok, Franciaország, Nyugat-Németország, Spanyolország vendége volt eddig, s mindenütt osztatlan sikert aratott. A cirkusz legnagyobb érdekessége kétségtelenül Harry Belli állatrevüje, amelynek keretében lovagló tigrist, több oroszlánt, 20 idomított lovat láthat a közönség, de szerepel a revüben poniló, malac, kutya, elefánt, vadszamar is. Általában olyan állatok „lépnek fel” egy produkcióban, amelyek szabad környezetben örök ellenségnek számítanak.

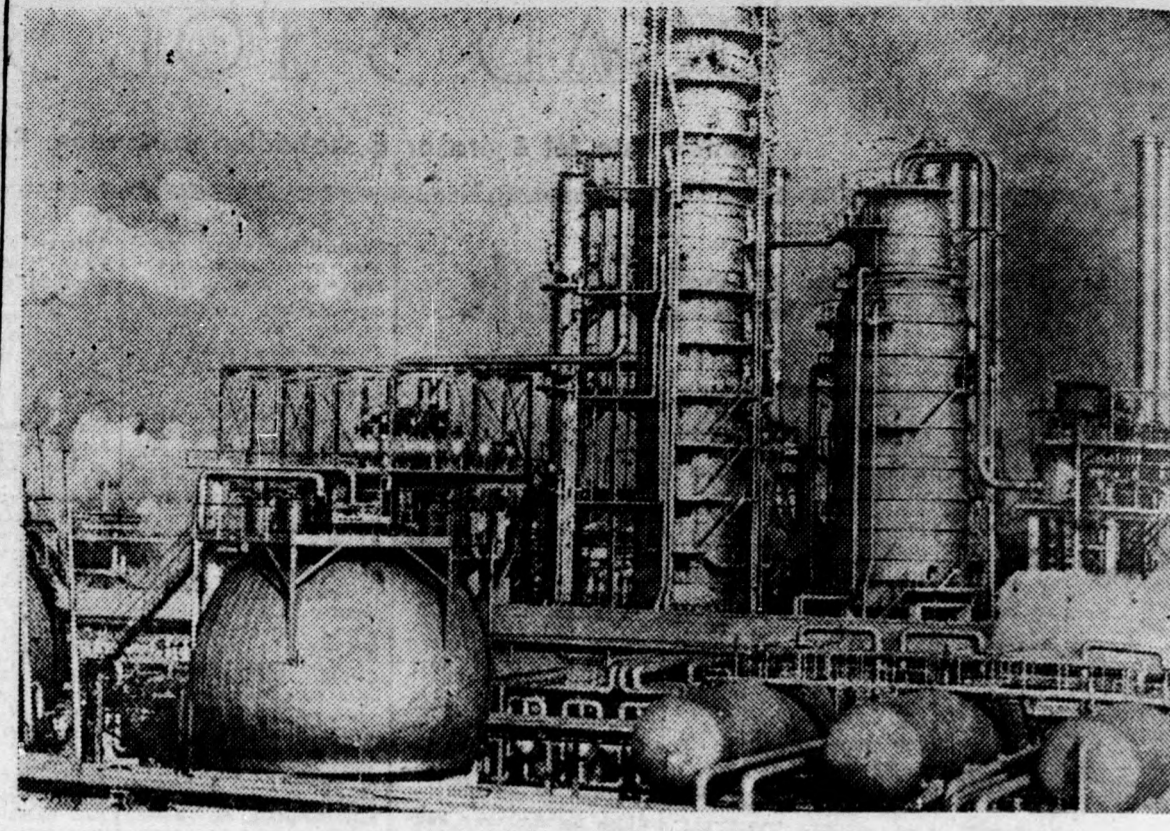
A Holland Nagycirkusz pár esztendőre nagy szerencsétlenség érte, ugyanis hajótörést szenvedtek és elpusztult az állatállományuk. Külön érdekességnek számít, hogy a most porondra lépő oroszlánt és négy tigrist a vadonban fogták s ezután idomították a fenevadakat.

A műsorban szereplő artisták: akrobaták, szonglörök a Bolgár Népköztársaság művészei. A cirkusz hatalmas, négyezer személyt befogadó sátorban tartja műsorát. Augusztus 26., 27., 28-án Hajdúszoboszlón tart előadást a világhírű nagycirkusz. Debrecenben augusztus 29-től szeptember 4-ig adnak műsort, majd a jövő hónap 5-6-án Hajdúszoboszlón fejezik be Hajdú-Bihar megyei vendégszerelésüket.

Szovjet vendégek Bihartordán

Augusztus 21-én Bihartordán, a népek barátsága hete keretében szovjet-magyar baráti találkozót rendeztek. A Bihartordai Ezüstkalász Termelőszövetkezet 34 szovjet turistát látott vendégül. Utörök köszöntötték a kirovográdi kolhoz-tagokat. Ünneplés keretében között nyújtották át Szigeti Géza kombájnosnak a „mezőgazdaság kiváló dolgozója” kitüntetését. A szovjet vendégek nagy elismeréssel szölköztek Szigeti Géza teljesítményéről. A kitüntetett kombájnos valóban kiemelkedő munkát végzett: megjavított egy kiselezett kombájnt, azzal 183 hold kalászt és 80 hold borsót aratott és csépeelt le.

A szovjet vendégek ezután megtekintették az Ezüstkalász Tsz kukorica és cukorrépa tábláit, majd a késő délutáni órákig elbeszélgettek a tsz dolgozóival.

A brazil kőolajfinomító, mely világszínvonalon álló technikával dolgozik

Románia ünnepe

A FELSZABADULÁS 20. ÉVFORDULÓJA

Bukarest, a román főváros főtere. Háttérben a parlament

A Román Népköztársaságban már megkezdődött az az ünnepségsorozat, melynek keretében az ország népe megemlékezik a felszabadulás 20. év előtti eseményeiről, számba veszi az azóta megtett utat, a szocialista fejlődés eredményeit. Történelmi visszapillantás ez, olyan fejlődés útját mutatja, mely több mint az azelőtti évszázadok alatt megtett út, s a távlatok melyeket felvillant ragyogó jövőt sejtetnek.

1944. augusztus 23. Románia nemzeti ünnepe. A szovjet hadsereg sorozatos győzelmei ezen a napon tették érette a történelmi pillanatot arra, hogy a román nép akarata szerint megkezdődjön az a forradalmi megmozdulás, mely egyet jelentett Románia számára a hitleri háborúban a tengely oldalán vívott harc végével. Románia munkásoztszálya, haladó erői szembefordultak az Antonescu-rezsimmel, s a győztes harcokat vívó szovjet hadsereg oldalán, a hitlerellenes koalíció keretében vették ki részüket a második világháború befejezéséből. Románia katonái fegyverüket a gyűlölt nácizmus ellen fordították, s amint itt Hajdú-Biharban, Debrecenben, úgy az ország más részeiben is tanúi lehetünk, hogyan áldozták életüket a szabadságért.

Az ország felszabadításáért megindult küzdelem azonban más értelemben is történelmi fordulópontnak számít. A román nép összeforrása a harcban megteremtette annak előfeltételét, hogy a háború után megindulhasson az a hatalmas átalakító munka, melynek vezető és irányító ereje a munkásoztszály lett. Akik a legjobbak voltak a küzdelemben, az ellenség ellen vívott harc vezetésében azok álltak az élre, hogy Romániából, az elmaradott országból új Romániát teremtsenek. 20 esztendő már elég ahhoz, hogy képet alkothassunk arról, hová jutott el a testvérj román nép a felszabadulás óta. Ha 1938-hoz hasonlítjuk a román olajtermelést, akkor látjuk, hogy az megkétszereződött. 12 millió 233 ezer tonnával előkelő helyet foglal el a világ olajtermelő országai között. Ma a modern technika, a növekvő beruhá-

zások, az új és új geofizikai kutatások, az új olajipari termények megjelenése a térképen azt mutatják, hogy folyamatosan izmosodik ez a fontos iparág. A műszaki fejlődés lehetővé teszi, hogy a kitermelés mellett a nyersolaj feldolgozása is tökéletesedjen. A feldolgozó ipar ma világszínvonalon dolgozik.

A nyersanyagforrások lehetővé teszik, hogy a vegyipar is fejlődjön. A felszabadulás előtt a vegyipar az egész inari termelésnek csupán 2 százalékát tette ki. Ma az egyik legjelentősebb ág. A petrokémiai ipart újonnan teremtettk meg. Sintetikus gumit, fenolt, acetont, poli-

sztirent, vinilint állítanak elő, s a gyártmányokból 60 országba exportálnak. Kiemelkedik a vegyiparon belül a műanyaggyártás, amelynek anyaga a földgáz. A következő évben már 2 millió tonnával gyártanak, s ez a mennyiség 76-szor nagyobb, mint amennyit 1950-ben állítottak elő.

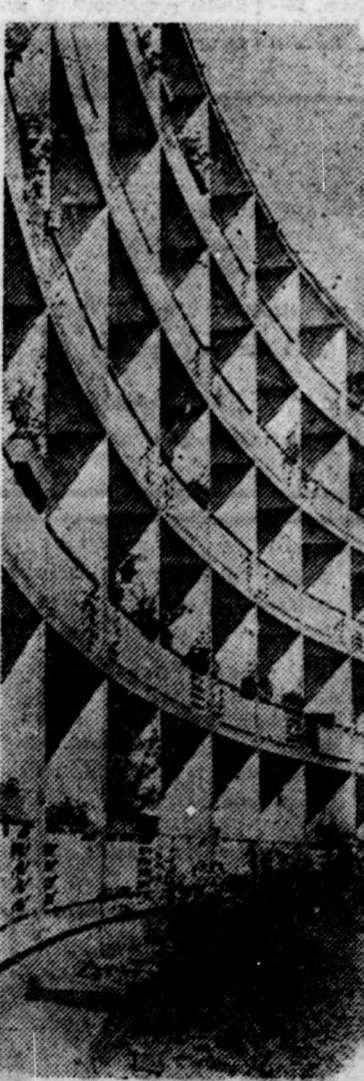
Közben a fémgyártás is rohamosan fejlődött, s ennek bizonyítására egy adat: a legutóbbi négy esztendőben 3 nagyolvastót, 3 martinke-menét, egy nagy ipari komplexumot építettek, s jelenleg több mint 400 kiváló acélfajtát gyártanak.

Az építkezés üteme gyors. Ez szükséges, mert ma Romániában 6 millióan élnek városban, s ez a szám minden valószínűség szerint meg fog kétszereződni. Ezért az építkezés, a várostervezés igen fontos, központi feladat a Román Népköztársaságban.

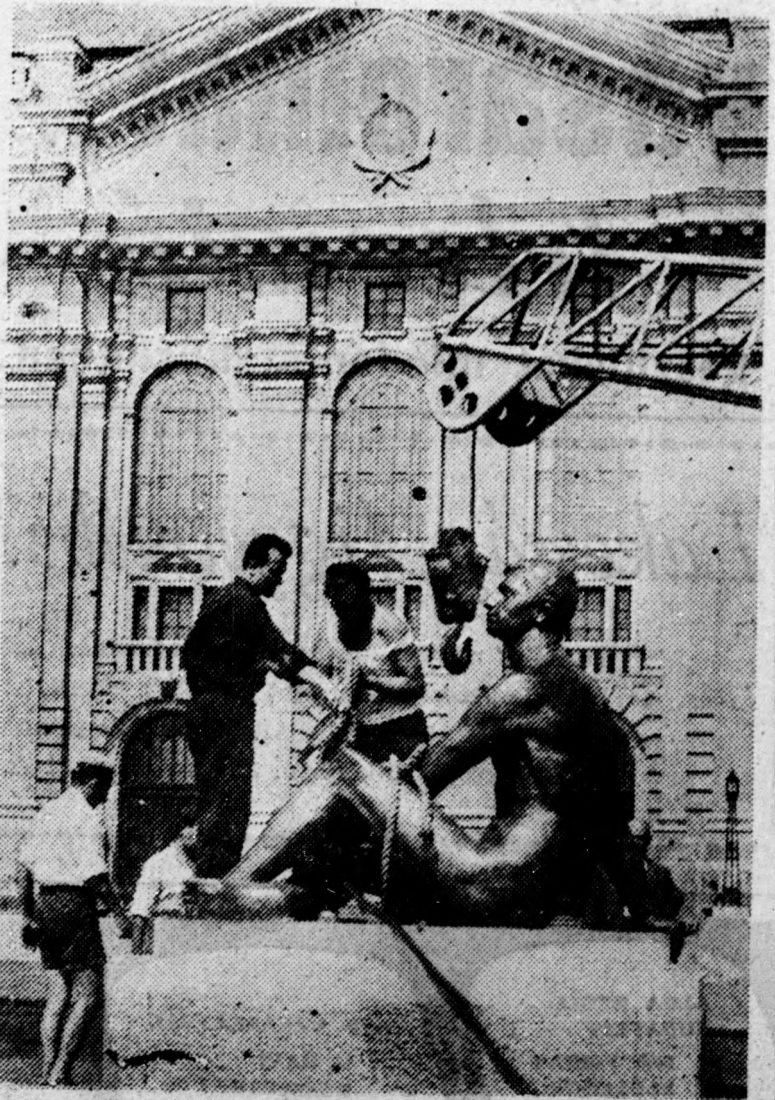
A szocialista mezőgazdaság eredményei lehetővé tették, hogy a hajdan szegény román parasztság gazdaságilag erős tényezővé váljon. A 9 millió hektáron gazdálkodó szövetkezetek bevétele az elmúlt évben pl. 1,9 milliárd lejrel volt nagyobb, mint az előző évben. A bevételek a termelés emelkedését tükrözik. Ez viszont megteremtette az ország ellátásának zavartalanulását, annak az elvnek érvényrejutását, mely legfőbb feladat az ember szolgálatát jelenti ki.

Ezt a „mindent az emberért” törekvést mutatja a kultúra, az egészségügy, a szociális gondoskodás egyaránt a Román Népköztársaságban. A világvizonylatban elismerésre méltó fejlődési ütem gazdasági bázisa lehetővé teszi a minden téren való gyors ütemű szocialista építést, előrehaladást.

A felszabadulás 20. évvel ezelőtti ténye nyitotta meg mindehhez az utat. Örülünk azoknak a sikereknek, melyeket Románia munkásoztszályának vezetésével elért. Az ünnep napján forró köszöntésünket küldjük a román népnek, s kívánjuk, hogy a következő évtizedek, melyeket Románia munkásoztszályának vezetésével elért, s érneken el újabb győzelmeiket a szocializmus építésében.

Brassó, az egyik leggyorsabban fejlődő román város. Lakóinak száma túlhaladta a 200 ezeret. Új városnegyedek, új lakótelepek születtek, amelyek a modern építészeti szép műveket

Hat új szobrot állítanak fel a Kossuth Lajos Tudományegyetem előtti téren. Képiükön az egyik szobor bemelését végzik (Mucsy János felv.)

Róma (MTI) órája tart az oladoklata Palmiro talához. Az OK úgy döntött, hogy radó éjszaka végjék a halottasitára kedden délután indul a gyászmenzékhatótól.

Az olasz kormány szülnék a nagy ország távoli sa elindultak a gyálító különautóbusben megérkezzenba. Előrelátható

Ünnepi

Bukarest (MTI) ben vasárnap szabású katonai felvonulás zajlott felszabadulásának évfordulóján. A Repülőök terén

Gyilkos

Miami (MTI) kán söpört végig lak szigetei fölöként 125-150 r bességel száruk viharos szélű szedelmebb h kora délutáni el Gaudeloupe s gettel az összek nem teljesen me lentések szerin után az egész bombázott csatata tetett. A főváros kerestől kitépett kadt háztetők he te-a-Pitre kikötő az ár, a telefon-összeköttetés me banán- és cuk oriai kárt szenved

Az anyagi káro lío új frankai deloupe prefektu tett a katasztrófa zetekben. A pre pült Matouba k ahol tízen haltak hurrikán elsodort tetőre épült háza élő népes család

A „nem nagy, veszélyes” Cleo ahogy a floridai intézet jellemzi elelte Dominikát Cleo, amely jel rint 14 halottat ga után és száz sített meg, Guad tén, Santo Domínika fővárosát ket tépett le és ki tövestül. A felkorbácsolta egy újságíró és bész elsodort, de menteni őket.

A mintegy négy